

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovoliijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani, 25. oktobra.

Povedali smo že, da je sedanjí čas za Slovane jako ugoden, ker mej Nemci ni prave jedinosti in zatorej ne morejo sestaviti nobene trajne vlade. Žal, da v nas Slovanih ni nič bolji. Boj mej semiti in protisemiti se mej nami še ni začel, nekaj za to, ker v slovanskih pokrajinah, izimši Galicijo, ni toliko židov nego pa na Dunaji, nekaj pa za to, ker druga vprašanja ne pusté protisemitske borbe na površje. Imamo pa Slovani drugih mejsebojnih bojev. Koliko se je že pisalo o slovanski vzajemnosti, kako se povsod širi, ali vendar baš avstrijski Slovani niti v svoje politike temeljnih načelih nismo jedini. Zaman bi še danes skušali skleniti kak skupen program, dasi ga tako zelo potrebujemo, kakor riba vode. Če bi se morda poklicali Slovani na vlado, se je bati, da bi ne mogli sestaviti ministerstva, ki bi se jedno leto držalo. To je pač žalostno, ali resnično in nam se torej ni čuditi, da nas v višjih krogih bolj ne poštevaajo. Že trideset let imamo ustavno življenje v Avstriji, ali nas še vse nezgode neso zbistrile.

Govorilo se je, da se osnuje občni slovanski klub, ali baš dogodki zadnjih dni so nas preverili, da tak klub, kakor bi bil tudi potreben, ni skoro mogoč. Tudi bi nam morda s takim klubom ne bilo dosti pomagano. Vsa važnejša vprašanja bi se morala odlagati, kakor se odlagajo sedaj, da ne pride do večjih razporov, ki bi ves klub razušili.

V Ljubljani sešel se je bil shod slovenskih in isterskih poslancev. Posvetovali so se pri zaprtih vratih, to morda iz važnega uzroka, da svet ne izve, kar ostane bolje zakrito pod tajnosti zaveso. Nemški listi so bili izvedeli, da se je pri tej priliki sprožila tudi ideja o zjedinenji Sloveniji, ali sklepati se nazadnje o tem neso upali, ker ni bilo popolnega soglasja. Je li to res, ne vemo, ali zadnji čas bila je po slovenskem in hrvatskem časopisji daljša kontra-verza, ali naj se Slovenci potegujejo za Zjedinjeno Slovenijo ali pa za zjedinenje s Hrvati.

Na Češkem je hud boj mej Mlado- in Staro-čehi, v Galiciji so baš te dni izstopili Rusini iz kluba poslancev kmetijskih občin. Jedino v Šleziji vlada lepa sloga mej Čehi in Poljaki.

Mislil bi kdo, da smo vsaj v glavnih vprašanjih jedini, pa tudi temu ni tako. Čehi in Poljaki so za deželno avtonomijo, dočim se mi Slovenci za deželno avtonomijo ogreti ne moremo in ne smemo. Mi nikogar ne dolžimo, ali le konstatujemo, da je tako. Ne bili bi skoro verjeli, da bi se kak avstrijski slovanski list mogel izreči zoper narodno načelo, ko je borba avstrijskih Slovanov vendar borba za narodne pravice, a vendar čitamo v „Politiki“, ki je glasilo Staročehov, da je razvoj naše monarhije prišel na usodopolno pot. Staro načelo zgodovinsko-političnih individualitet se je definitivno popustilo in nadomestilo z modernim narodnim načelom, ki je v večjezični državi, kakor je Avstrija nevarno, če dozori do vseh konsekvencij, ker bi utegnili in moralo dovesti do razrušenja države. In na drugem mestu zopet piše „Politik“: Pred tem, da se narodno načelo postavi za državno načelo moramo avstrijske državniške svariti v zadnji uri. „Divide et impera“ na podlagi narodnega načela utegne dovesti do tega, da se z dividiranjem uniči imperium.

Staročeskemu listu nečemo ničesar očitati, da tako piše, ker vemo, da se taka pisava strinja s češkim zgodovinskim programom in Čehi zmatrajo taka svarila zdaj za potrebna, ko bi Nemci radi razcepili Češko. Toliko pa lahko rečemo, da bodo

slovanski nasprotniki te besede pri drugi priliki pač lahko porabili v svoje namene in da skupno delovanje mej Slovenci in Čehi pri taci razmerah ves čas ni lahko mogoče.

Letošnje državnozbornske volitve bodo posebne važnosti. Pri njih se bode odločevalo, katere poti naj se v bodoče drži avstrijska notranja politika. Važno bi bilo za avstrijske Slovane, da bi vzajemno in z določenim programom začeli daljno politično delovanje. Neki ruski list, ki je nam došel te dni, priporoča baveč se s slovanskimi zadevami v Avstriji, da bi se sešel shod avstrijskih Slovanov, da bi določili glavne točke svojega programa. Mi bi se radi pridružili temu nasvetu, ali reči moramo, da je po naših mislih jako malo upanja, da bi se doseglo kako sporazumljenje. Glavna načelna vprašanja bi tak shod najbrž moral pustiti nerešena. Razkrojeni bomo torej stopili v volilni boj in zatorej se tudi ne bode čuditi, če morda njega izid ne bode tako ugoden. Razkrojeni bomo najbrž nadaljevali v sedanjem ugodnem trenutku svoje delovanje, in čakali, da se naši nasprotniki ojačijo in sporazumijo. Da pri taci razmerah vesele bodočnosti ni pričakovati je naravno, to pa radi tega, ker se nad nami uresničuje nemški citat: „Ein grosses Moment fand ein kleines Geschlecht“.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

(IV. seja, dne 24. oktobra leta 1890.)

Ob 3/11. uri odpre deželni glavar sejo, konstatujoč sklepčnost zbora. Zapisnik III. seje se prebere in odobri. Predsedstvo naznanja novo došle prošnje, ki se izročé finančnemu odseku. Poročila deželnega odbora (pril. 38, 39, 41.) izročé se upravnemu in finančnemu odseku.

O 6. točki dnevnega reda, proračun učiteljskih pokojnin l. 1891 in o dotičnih prošnjah poroča poslanec Klun. Finančni odsek nasvetuje nekatere male spremembe pri posameznih točkah, ki so v zvezi z rešitvijo posamičnih prošenj. Pri pokojnini za učitelje se ustavi 14.300 gld. (za 300 gld. več od proračuna), pokojnina za učiteljske udove 6500 gld. (800 gld. več od proračuna), za vzgojnine 1200 gld. (200 gld. več od proračuna) odpravnine 500 gld., pogrebne 500 gld. uradne in pisarniške potrebsčine 50 gld. Skupna potrebsčina torej 24.850 gld. (proti 23.550 gld. proračuna).

Pri pokritju omenja pri šolskih globah poročevalec, da so zastanki precej veliki. Naj se tedaj take globe nakladajo bolj previdno, a potem pa tudi izterjajo. Skupno pokritje znaša 8.846 gld. (za 112 gld. manj od proračuna). Torej se kaže primankljaj skupnih 16.054 gld., kateri je pokrit iz deželnega zaklada.

Ko so se odobrile razne prošnje učiteljskih vdov za pokojnine in vzgojnine učiteljskih otrok, se potrdi proračun z omenjenimi premembami.

Poslanec vitez dr. Bleiweis poroča o prošnji V. Jalena, provizoričnega sekcijkega sluge za definitivno imenovanje, ki se odobri.

Z malimi spremembami se potem potrdi proračun bolniškega zaklada, o katerem poroča poslanec Višnikar.

Dalje poroča isti poslanec o proračunih rodniškega in najdeniškega zaklada, ki se oba potrdita brez ugovora.

Preskoči se potem preko 10. točke, ker je potrebna neka poprava in ni še iz tiskarne došla dotična predloga, na 11. točko: ustno poročilo finan-

čnega odseka o proračunu deželne vinarske šole na Grmu. Poroča poslanec Višnikar:

Proračun za leto 1891 v prilogi 4 je ugodnejši, kakor so bili oni prejšnjim letom, in ako se ne prekorači, smemo z njim zadovoljni biti, akoravno so se morale za razne poprave in naprave tudi še za prihodnje leto mej potrebsčine staviti precej zdatne vsote.

Finančni odsek je odobril predloženi proračun z malo spremembo gledé dohodkov, katero bodem pozneje omenil.

Potrebsčina za šolo znaša 6900 gld., pokritje 5400 gld., primankljaj 1500 gld. Za gospodarstvo potrebsčina 6418 gld., dohodki 3600 gld., primankljaj 2818 gld., šola 1500 gld., skupaj 4318 gld., kateri primankljaj je pokriti iz deželnega zaklada.

Dejanski skupni primankljaj za l. 1889. pa je znašal 9388 gld. tako, da je proračun za leto 1891. ugodnejši za 5070 gld.

Dalje predlaga:

Prošnji Viljema Rohrmanna pristava na Grmu, za povišanje plače na 1000 gld. in za stalno nameščenje se ne ustreza. Deželnemu odboru se naroča, da pretresuje vprašanje, ako je z ozirom na službene razmere, obstoječe pri šoli na Grmu, in na važno in težavno službovanje umestno, da se pri tej šoli stalno ustanovi mesto pristava intretjega učitelja, in da o tem poroča dež. zboru v prihodnjem zasedanju ter stavi primerne nasvete.

Oba predloga fin. odseka se vsprejmeta.

Poslanec dr. Tavčar poroča v imenu upravnega odseka o dovolitvi priklad za okrajne ceste. Upravni in gospodarski odsek se popolnoma strinja z deželnega odbora poročilom ter predlaga, da se vsprejme nasvet:

Deželni odbor se pooblašča, da onim okrajnim cestnim odborom, ki potrebsčine okrajnih cest l. 1891. ne bi mogli pokriti z 20% priklado na neposrednje davke, pri dokazani potrebi in na podstavi pravilno sestavljenega proračuna dovoli znotraj zakonitih mej za l. 1891. priklade nad 20% ter ukrene, kar treba zarad predpisa in pobiranja teh priklad.

Isti poslanec poroča o prošnji županstva D. M. v Polji za uvrstitev občinske ceste iz Sneberja do Zaloga mej okrajne ceste. Sklene se izročiti prošnjo deželnemu odboru, da pusti izvršiti predpreiskave in poroča potem.

O 10. točki dnevnega reda: Poročilo finančnega odseka o uravnavi učiteljskih plač po javnih ljudskih šolah — unela se je pri §. 6. huda in dolga debata. Padel je dotični paragraf, padla pa tudi resolucija, ki ga je imela nadomestiti, kar moramo v interesu stvari globoko obžalovati.

Poročilo finančnega odseka o uravnavi učiteljskih plač glasi se v glavnih točkah takole:

V lanskem zasedanju sklenjeni zakon glede uravnave učiteljskih plač po javnih ljudskih šolah ni dobil Najvišjega potrjenja. Učna uprava spodtikala se je nad določbami §§ 3. in 6, ki določujeta pravice deželnega odbora pri razvrstitvi učiteljskih služb v plačilne vrste in pri priznavanju osebnih doklad. Učna uprava trdi, da § 3. ni prav jasen, in da potrebuje bolj natančne zasnove, ker ni gotovo, kaj je razumeti z izrazom „ustanovitev učiteljskih služb“. Ako ustanovitev zadeva le določitev plačilnih vrst, bi učna uprava ne imela nobenega pomisleka proti temu, da deželni šolski svet ravna v sporazumu z deželnim odborom, ako pa izraz „ustanovitev učiteljskih služb“ pomenja snovanje učiteljskih služb, mora učna uprava temu odločno

oporekati, ker obstoječi šolski zakoni na pozitiven način določujejo, kje in kdaj je osnovati kako učiteljsko službo. Slavnemu deželnemu zboru ni prišlo na misel z omenjeno določbo § 3. le količjak omejati pravice deželnega šolskega sveta glede snovanja učiteljskih služb, ker vé, da ta pravica po določilih obstoječih šolskih zakonov pristaja le deželnemu šolskemu oblastvu; ampak hotel je z njo le varovati pravico deželnega odbora pri razvrstitvi učiteljskih služb v plačilne razrede. Finančnemu odseku zdelo se je potrebno, § 3. bistveno vsprejeti tako, kakor je bil sklenen v zadnjem zasedanju, spremenil je le besede njegove tako, da ni nobenega dvoma, v čem se ima deželno šolsko oblastvo sporazumljivati z deželnim odborom. Glede osebne doklade po 50 gld učiteljem, ki so 10 let zadovoljilo služili na isti jednorazredni šoli z letno plačo IV. vrste, je finančni odsek istega mnenja z deželnim odborom, da se ta določba vsprejme v zakon, da torej § 6. ostane nespremenjen, kakor deželni odbor nasvetuje. Drugi paragrafi so ostali nespremenjeni; razgovor je bil le o § 10, ki določuje rok s katerim ima novi zakon stopiti v veljavnost. Ali ker se je od gospoda vladnega zastopnika poudarjalo, da se je Najvišje potrditve zakona za gotovo nadejati še pred novim letom, ako zakon obvelja po načrtu deželnega odbora, bilo je soglasno sklenjeno, da naj ostane § 10. nespremenjen. Razen peticije črnomaljskih učiteljev, ki prosijo, da bi zakon stopil na vsak način v veljavnost s 1. januarjem 1891., došli sta slavnemu zboru v tej zadevi še dve peticiji, na katere se pa finančni odsek ni mogel ozirati. Odbor društva učiteljev in šolskih prijateljev za okraj Kamnik prosi, da naj se povikšajo vse učiteljske plače za 50 gld., češ, da bi se na ta način povikšale plače vsem učiteljem, po razvrstitvi novega zakona pa le nekaterim. Tako povikšanje prizadejalo bi deželi pri sedanjem številu učiteljskih služb, katerih je 530, za 26.500 gld. več stroškov, katerih dežela ne bi mogla zmagovati. Ravno tako ni bilo mogoče ozirati se na prošnjo društva „Zveze“ učiteljev iz Krškega okraja, ki prosijo, da naj se iz § 4. izpusti določba, da imajo pravico do petletnic samo učitelji in učiteljice, ki službujejo z dobrim uspehom, ker bi se sicer dobri in slabi, marljivi in leni učitelji stavliali v jedno vrsto. Dalje prosijo, da bi se bolj natančno določilo, kako se imajo šteti petletnice, celi § 4. je v tej zadevi tako jasen, da so tolmačenja, kakoršna našteva peticija, čisto nemogoča. Zato se tudi na to prošnjo finančni odsek ni mogel ozirati ter slavnemu zboru predlaga:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1.) Priloženemu načrtu zakona, s katerim se nekatere določbe deželnega zakona z dne 29. aprila 1873., d. z. št. 22, in z dne 9. marca 1879., d. z. št. 13, izpreminjajo, oziroma dopolnjujejo, pritrjuje deželni zbor.

2.) Deželnemu odboru se naroča, temu zakonu pridobiti Najvišje potrdilo.

Poročevalec bil je dr. Vošnjak, ki je v zadnjem trenutku prevzel poročilo mesto poslanca Kluna. Pri splošni razpravi ne oglasi se nobeden k besedi. V podrobni razpravi se odobrijo brez ugovora § 1—5. Huda debata pa se je unela pri § 6., ki se glasi takole:

Učiteljem, kateri so po pričetku veljavnosti tega zakona, kot stalni učitelji na jedni ter isti jednorazredni ljudski šoli z letno plačo IV. vrste zadovoljivo službovali deset let, gre razven zakonitih službeno-starostnih doklad še osebna doklada 50 gld., ki se pri odmeri pokojnine ne ušteva in odpade, če dosežejo učiteljsko službo z višjo plačo.

Prisod te osebne doklade izreče deželni šolski svet, zaslišavši poprej deželni odbor.

Poslanec Iv. Hribar: Da se je pokazalo že v odseku dvojno mnenje, dokaz temu je, da poroča drug poročevalec nego prvotno namenjeni. Razdelil se je v zbornici poseben predlog. Ne morem pritrditi načrtu § 6., ker jemlje pravice dež. odboru in jih hoče združiti vse v šolskem svetu. Nevarno je če se prepušča deljenje nagrad samo temu, „zaslišavši“ deželni odbor, ker deželni šolski svet bode pač zaslišal deželni odbor, a delal pa po svojem ne oziraje se na mnenje deželnega odbora. Tudi beseda „zadovoljivo“ zdi se mi jako elastična. Včasih je bilo delovanje proti narodu slovenskemu „zadovoljivo“. Avtonomije že dežela itak nobene nema, vse se izroča le deželnemu šolskemu oblastvu. Deželni šolski svet ni zares avtonomen, vlada ukrepa

dostikrat sama, ne da bi zaslišala avtonomne ude sveta. Deželni predsednik ni ugovarjal pri lanskem debati § 3., ki dovoljuje deželnemu odboru večje pravice nego § 6., kateremu se je uprla vlada, češ da bi zakon ne utegnil biti potrjen. Stavim predlog: Da se § 6., ker je deželni odbor prikrajšan v svoji avtonomiji, izpusti popolnoma — stavi pa bodem resolucijo, glasečo se takole:

„Deželnemu odboru se naroča, učiteljem, ki so kot stalni učitelji na jedni ter isti jednorazredni ljudski šoli z letno plačo IV. vrste zadovoljivo službovali deset let, zaslišavši pred deželno šolsko oblastvo, dovoljevati iz deželnega zaklada nagrado letnih 50 gld., ki se pri odmerjevanju pokojnine ne ušteva in odpade, če dosežejo učiteljsko službo z višjo plačo.“

Posl. dr. Tavčar v dolgem izvrstnem govoru — ki ga prinesemo celega na posebnem mestu — odbija § 6. v njegovi predloženi obliki.

(Dalje prih.)

Deželni zbor istrski.

Dne 21. t. m. vršila se je ona znamenita seja istrskega deželnega zbora, na katere dnevnem redu je bila kot prva točka verifikacija jednoglasno voljenih posl. Mandiča in Jenka.

Po velikem kokodakanju v vseh italijanskih časnikih, kateri so pisarili, da bi bilo overovljenje Mandičeve volitve zmaga brutalnosti slovanske, po dogodkih lanskega leta, kateri so zahtevali konsekvenco, po uvažanju anonimnega protesta, sploh po vsem soditi, moralo se je pričakovati, da bode italijanska večina pokazala svojo odločnost in moč. A končni sinočni rezultat bila je — „ridiculus mus“.

Italijanska večina zaplela se je v mreže, katere je sama stavila, tako, da je naposled pred svetom pripoznati morala, da ne zastopa večine naroda, da torej nema poguma eventuelno končne razsodbe prepustiti volilcem.

Znak bil je že v tem, da se je včeraj proti navadi odredila seja zvečer. Bali so se, da bi se galerija ne napolnila s poslušalci iz Porečke okolice, kar bi jim bilo zelo neprijetno. To so zaprečili in galerija bila je natlačeno polna samih pristnih Porečanov.

V imenu verifikacijskega odbora poročal je posl. Wassermann — devetorici naših poslancev in vitezu Babudru. Vsi drugi poslanci so namreč prej junaški pobegnili iz zbornice. Ko je bilo poročilo prečitano in stavljen predlog, da se oba jednoglasno voljena poslanca potrdita, konstatoval je predsednik nesklepčnost zbornice z opazko, da bode to zadevo v jedni prihodnjih sej zopet na dnevni red postavil.

Na to oglašil se je dr. Laginja za besedo, katere mu predsednik ni hotel dovoliti, ker je zbor nesklepčen. Dr. Laginja odvrnil je, da to ga nema zadrževati, „ker se lahko tudi privatno pomenimo.“ Naposled je dr. Laginja vender izjavil, da bode manjšina zmatrala svoja drugova Mandiča in Jenka overovljena, ako jih večina tudi ne potrdi.

Prijaviti nam je zanimiv govor, ki ga je imel v II. seji poslanec Volarič:

„Iz ravno prečitane zapisnika posneti je, da so po govoru predsednikovem zastopniki Njega velečastvu vskliknili „evviva“, a o našem „živio“ ni niti govora. Že v lanskem letu prosil je spoštovani moj drug, g. dr. Laginja, predsednika, da se v zapisnik zabeleži, v kojem jeziku so pozdravili zbor predsednik, podpredsednik in vladni poverjenik, in v prvi točki je zahteval, da se izrecno označi besedo „živio“, ko je vskliknila manjšina Nj. velečastvu. Četudi je gosp. predsednik obljubil, da hoče ustreči opravičeni in jednostavni tej zahtevi, se vender ni oziral na prvo zahtevanje, ker v stenografskem poročilu o lanskem zborovanju čita se samo, da so se zastopniki odzvali z „evviva“, dočim o našem „živio“ ni duha ne sluha. Gos pōda! to za nas ni malenkost. Mi zahtevamo popolno ravnopravnost narodnosti naše in našega jezika in hočemo, da smo svoji v svoji hiši. To je že zadosti, ako vidimo, da g. predsednik ne pozna našega jezika in da odvarja in vodi v zboru samo v italijanskem jeziku, ne brigajoč se za našega podpredsednika, kateri mu je pridodan v pomoč za slučaj, ako se kdo poslužuje našega jezika. Kdor zgublja svoj jezik, veli Plutarh, ta zgublja svojo svobodo, a mi nečemo biti sužnji na svoji zemlji. Na jedni strani se nam pravi: Svobodno vam je, posluževati

se pri razpravah svojega jezika, na drugi strani pa ne stavlja v poročilo, kar mi govorimo, in delajo se nam ovire, samo da bi povsem potisnili jezik naš iz te dvorane. Dogaja se nam, kar se je dogodilo Ciceronu: ko so ga odgnali v prognanstvo, zapleni mu Klodij njega hišo, a v pesmeh postavi v njo kip nesramne boginje, posvetivši jo „Libertati“. Na podlagi tega, kar sem rekel, zahtevamo torej, da se v zapisniku zadnje seje zabeleži, da je predsednik zbor pozdravil samo v italijanskem jeziku in da je koncem njegovega govora večina Nj. velečastvu zaklicala „evviva“, mi pa „živio“. Ob tej priliki moram tudi v svojem in svojih sodrugov imenu izreči nezadovoljstvo, da se je g. vladni poverjenik — samo, da ne bi moral na milost in nemilost izreči par besedij tudi v našem jeziku — rajši odrekel vsakemu pozdravu s svoje strani povodom otvorenja deželnega zbora. To njega postopanje zmatramo mi kot napoved vojske narodnosti naši in našemu jeziku, kajti pri kateri koli razpravi ustal bode ter govoril izključno italijanski.

Ko so naši kraji došli pod avstrijsko državo, vedelo se je, da smo tudi mi v tej pokrajini in je „Francisko Prvi“ s svojim poveljem z dne 23. julija 1814, koje povelje imam tu v roki in koje je sestavljeno v našem jeziku, zaukazal, da vsi prebivalci naše zemlje ali osebno, ali pa po svojih prokuratorjih dne 4. oktobra v Ljubljani pred posebnim odposlanikom Nj. velečastva pokažejo svojo udanost in store prisego zvestobe po obliki, ki je pridejana temu povelju.

Sedaj pa delajo c. kr. organi sami na to, da bi iz uradov in javnega življenja potisnili našo narodnost in naš jezik, kakor da bi naa tu več ne bilo.

Ljudstvo naše je dosedaj že toliko pretrpelo, da se o njem mora reči z Rimskim zgodovinarjem: dedit profecto grande patiencia documentum (Nemir in glasovi na večini: si, si, avemo grande pazienza) in da se mu je ta način postopanja že pristudil in da nezadovoljstvo mej njim dan na dan raste. Ako se bode še nadalje tako postopalo, mogel bi priti čas, da, kadar bi nastala potreba in bi država naša zašla v kritičen položaj, bi se ljudstvo naše — kar jaz ne želim — ne hotelo odzvati dotičnemu pozivu, akotudi bi bil ta poziv izdan v hrvatskem jeziku, tako, kakor se ravno sedaj nikdo ne odzivilja na njega vzdihovanje po zakonu in pravici.“

Deželni zbor goriški.

(III. seja, dne 21. oktobra leta 1890.)

Predseduje prevzvišeni g. deželni glavar grof Fran Coronini.

Potrdi se zapisnik poprejšnje seje. — Predsednik naznani, da so poslanci dr. Pajer, dr. Venuti in Mahorčič zadržani; zraven tega sta prazna sedeža poslancev dr. Lovisoni-ja in barona Ritter-ja. Lepo število novih peticij izroči zbor dotičnim odsekom v razpravo.

Dr. Nikolaj Tonkli poroča v imenu deželnega odbora o novem posojilu 10.000 gld., kojega je bilo mej letom treba v založbo tekočih stroškov deželnega zaloga. Zdaj znaša deželni dolg pri podružnici avstrijskega kreditnega zavoda v Trstu skupaj 60.380 gld. — Zbor odobri posojilo.

Dr. Verzegnassi poroča namesto dr. Pajer-ja o prošnjah nekaterih učiteljskih vdov in sirot za pomoč iz penzijskega zaloga in vsprejmo se brez ugovora naslednji predlogi:

1. Potrdi se odgojevalnina v znesku 39 gld. ki jo je deželni odbor dovolil bčini hčeri ranj. učitelja Jelšeka za jedno leto čez normalno dobo.

2. Franciški, hčeri r. učitelja na Goriški normalki Antona Val. Thomana je dovoljena letna podpora 60 gld. za tri leta.

3. Tereziji vdovi r. učitelja Valentina Volariča in njenima hčerama Olgi in Ani dovoli se skupna letna podpora 180 gld. od 1. marca t. l. naprej in sicer polovica kot vdovina pokojnina, druga polovica pa kot odgojevalnina obema hčerama do normalne starosti ali na drug način zadobljenega preskrbljenja.

Slednjič poroča dr. Verzegnassi v imenu deželnega odbora o naredbah v pomoč pelagroznim bolnikom v naši Furlaniji in zbor vsprejme naslednja predloga:

1. Kot deželni donesek za zgradbo zavetišča za pelagrozne bolnike v Furlaniji odločujejo se one

➡ Dalje v prilogi. ➡

obligacije nominalne vrednosti 2400 gld., katere so preostale od leta 1888 takratnemu „podpornemu odboru“ na nabranih milodarjih — in katere je isti odbor izročil deželnemu odboru v oskrbovanje in morebitno porabo.

2. Stroški za zdravljenje pelagrozničnih bolnikov v obeh goriških bolnišnicah pojdejo do tistega časa, ko se zgradi zavetišče, za polovico na račun domovnih občin dotičnih bolnikov, za polovico pa na račun deželnega zaloga.

S tem je končala seja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 25. oktobra.

Vlada in češka sprava.

„Pester Lloyd“ misli, da prepri o spravi na Češkem grofu Taaffeu prav ugaja. Druga avstrijska vprašanja mirujejo, ko se pripravljajo Čehi. Nikdo si baš zaradi tega ne upa napovedati boja vladi. Celo Mladočehi se boje, da bi ne odstopil Taaffe, ker bi pod nobeno vlado njih stranka tako ne uspevala. Nemci tudi več vladi ne nasprotujejo, ker se jim je na videz približala. Posebno pa zaradi tega Taaffeova vlada trdno stoji, ker bi sedaj nikdo ne maral prevzeti vlade, kajti ne bilo bi prijetno s prepri o spravi začeti ministrom.

Zatiranje Rumunov na Ogerskem.

Najprej so Madjari vzeli Slovakom njih narodne učne zavode, potem pa pridejo druge narodnosti na vrsto. Te dni je učni minister grof Csaky odredil, da ravnateljstvo Nasdske višje gimnazije ne sme več svojega zavoda imenovati grško-katoliškega ali pa rumunskega. Letnih poročil ne sme več izdajati v sami rumunščini in v šolske akte se učenci ne smejo upisovati v rumunščini. S tem se je storil prvi korak za pomadjarjenje tega zavoda.

Vnanje države.

Srbski državni svet

je že izdelal zakon o ministerski odgovornosti. Po tem zakonu se bodo lahko ministri postavili pred sodišče. Če se bi pokazalo, da so nevestno ravnali z državnim premoženjem, bodo se smeli obsoditi v ječo in jim konfiskovati premoženje.

Makedonsko vprašanje.

V Belemgradu živeti makedonski Srbi hočejo osnovati družbo, katere namen bode delovati za povzdigo srbstva v Makedoniji. Družba bode imela blizu jednak namen, kakor družba sv. Save. Njeno delovanje naperjeno bode pred vsem proti bolgarski propagandi v Makedoniji.

Izseljevanje iz Poljske v Ameriko.

Po uradnih poizvedbah se je v tem letu iz Poljske v Ameriko izselilo že nad 80.000 oseb. Varšavski listi pozivljajo vlado, naj stori kake narredbe, da prepreči izseljevanje. Za Rusijo je izseljevanje poljskih kmetov zaradi tega neugodno, ker že sedaj prebivalstvo po vaseh ni preveč gosto. Ker domače prebivalstvo nema denarja, prihajajo v Poljsko Nemci, kateri so se poprej v kakšnem drugem kraju v Rusiji bili naselili in si pridobili rusko državljanstvo.

Nemiri v Armeniji.

V Armeniji bili so zopet nemiri, pa bi jih Turki radi zatajili. V Carigradu sodijo, da Anglija hujša Armence. Z reformami v Armeniji gre pa le počasi, ker se turška vlada boji Kurdov. Zagotavlja se sicer, da se uvedo take spremembe, da bodo z njimi gotovo armenski škofje zadovoljni. Mogoče je pa tudi, da bodo z njimi zadovoljni le škofje, narod pa ne.

Holandski kralj

je tako nevarno zbolel, da ni več zmožen za vladanje. V torek se snideta zbornici, da se posvetujeta ob imenovanju regentstva. V Luksenburški bode pa upravo zopet prevzel vojvoda Adolf Nassauski. Ker ni misliti, da bi kralj še ozdravil, bode se Luksenburška kmalu definitivno odločila od Holandske.

Gladstone in osemurni delavnik.

Vodja angleških liberalcev Gladstone se je na shodu volilcev izrekel, da je on pripravljen podpirati načrt zakona, da se uvede za delavce v rudnikih osemurni delavnik. On tudi ni proti temu, da se sploh uvede osemurni delavnik, toda misli, da še sedaj ni pravi čas ta to.

Liberalna liga na Portugalskem.

Na Portugalskem osnovala se je nova politična zveza, ki se imenuje liberalna liga. Njej pristopilo je že mnogo politikov in častnikov. Liberalna liga ni očitno republičanska, v resnici pa vse njene namere merijo na to, da se odstrani monarhija. V programu, katerega je priobčila, zahteva varstvo svobodščinam, nadzorovanje izvajanja državnih zakonov, varstvo morali in pravičnosti in varstvo narodnih koristij proti inozemstvu.

Dopisi.

Iz postojnskega okraja 23. oktobra (Učiteljsko društvo — g. Josip Gorup.)

Malone dva meseca pretekla bodeta kmalu, kar je zborovalo učiteljsko društvo postojnskega okraja. Ker so se sklepale na tem zboru važne društvene zadeve, zato se mi zdi umestno, da jih v kratkih potezah objavim. Ob določeni uri otvori g. predsednik zborovanje s prijaznim nagovorom, izrazujoč veselje, da je zborovanje tako mnogobrojno obiskano. Potem poročal je g. blagajnik o odborovem delovanju v minoletem letu in o stanju društvenega premoženja. Iz vsega smo razvideli, da si je odbor vedno prizadeval, povzdigniti šolstvo in koristiti učiteljstvu v okraju, posebno radostno pozdravljali smo nasvet blagajnikov, da bi si osnovali podporno zalogo za prave društvenike našega društva. Do sedaj imamo že blizu 200 gld. v blagajnici in če vsak pravi društvenik redno svoje društvene dolžnosti spolnuje, bode društveni kapital vedno naraščal in v enem letu pričnemo že lahko poslovati nam samim v čast in korist. V kratkem imel bode odbor sejo ter se posvetoval o pravilih te podporne zaloge, koje bode v aprilu prihodnjega leta predložil občnemu zboru in potem visoki vladi v potrjenje. Namen podporne zaloge bode prave društvenike v boleznih podpirati. Naše plače so pičlo odmerjene in če kdo zbolí, mu je skoro nemogoče poklicati zdravnika v hišo, ker bi ne mogel prenašati dotičnih stroškov za zdravnika in zdravila, zato bode pa ta podporna zaloga v britkih urah pravi „angelj rešitelj“, ki nas bode obvaroval, da ne pridemo oderubom v pest. Pomagajmo si sami in pomagaj nam bode Bog. —

Važna in za naše društvo častna točka dnevnega reda bil je g. učitelja J. Dimnika samostalen predlog, katerega je tako-le utemeljeval:

Dragi tovariši! Kamor se ozremo po širnem svetu, povsod zapazimo, kako razni narodi glede omike in naobraženosti mej sabo tekmujejo in to imajo tudi prav, kajti dognana resnica je, da le tisti narodi vzdrže se na površji, ki so v omiki času primerno napredovali, nasprotno pa oni, katerim ni dana prilika se izobraževati, ostanejo sluge omikanih narodov. Tudi naš slovenski narod to dobro ve in zato teži vedno po večji izobraženosti, le žalibog, da je tako ubožen. Koliko slovenskih talentov zamre, ker oče nima toliko premoženja, da bi mogel poslati svojega sina v srednje in višje šole! To čutil je tudi preblagorodni gospod Josip Gorup, naš deželni poslanec, ter je prav iz tega uzroka ustanovil toliko ustanov za slovenske dijake. Čast mu in slava! Pa ne samo to, še več je storil g. Josip Gorup. On podaril je tudi več ustanov za žensko vzgojo ter s tem položil temeljni kamen za višjo deklinško šolo. Kaj nam pomaga, če je oče še tako naroden, mati pa, koji je izročena domača vzgoja otrok, le težko ali pa nerada govori slovenski s svojimi otroci! Koliko je taci očetov, ki so kolovodje raznih narodnih društev, v domači družini šopiri se pa tuji jezik, slovenski se pa poriva v zadnji kot! In dokler naše ženstvo ne bode prešinjeno z narodnim duhom, dokler naše žene ne bodo z ljubeznijo in veseljem pravilno slovenski govorile, toliko časa ni treba misliti o boljši prihodnosti naroda našega! Zato mora vsak pravi Slovenec iz dna srca pozdravljati ta velikodušni dar gospoda Josipa Gorupa ter mu biti hvaležen na veke.

Zaradi teh velikih zaslug njegovih za slovenski narod stavi sledeči predlog: „Učiteljsko društvo postojnskega okraja imenuje gospoda Josipa Gorupa svojim častnim članom“. Zbrano učiteljstvo vsprejelo je jednoglasno z naidušenimi slava-klici ta predlog.

Na to zaključil je gospod predsednik zborovanje, spominjaje se desetletnice našega preblagorodnega gospoda deželnega predsednika ter zaščitnika ljudskega šolstva našega presvetlega vladarja, kateremu zakliče trikratni slava! Zbor temu naidušeno pritrdi in zapoje cesarsko pesem.

Iz št. Jurija ob Taboru 22. oktobra. [Izv. dop.] Cenjenim čitateljem že gotovo preseda, ker jim vedno prekuhavamo klerikalne težnje našega kraja. Večkrat odložili smo pero v nadi, da se povrne vendar edenkrat domači mir, ne da bi bilo treba vsako stvar po časnikih raznašati. A najnovejši kozolci, katere je začel preobračati „obče ljubljani“, usihle so nam z nova pero v roke. Upamo vendar, da pišemo danes zadnjikrat o tem.

Koj o pričetku snovanja bralnega društva zmatral se je kapelan Tomanič za poklicanega, razglasiti društvo raz posvečeno mesto, s propovednice

za brezversko, veri nasprotno itd., a sedaj, ko stoji društvo že na krepkih podstavah, začel je v dosego svojih namer zlorabljati tudi spovednico. Na mestu, kjer bi se po cerkvenih zakonih morala učiti ljubezen do svojega bližnjega, seje se sedaj nemir, sovraštvo i. t. d.

Gosp. Tomanič! ali si upate zanikati, da se niste v spovednici proti soprogi jednega člana bralnega društva izjavili, da mora ona od bralnega društva odstopiti, ter se, ako ne gre drugače tudi s svojim možem razpreti. To je nezaslišano, to je brutalno. Tako ravnanje presega pač granice cerkvenega zakona in le čuditi se je, da knezoškofijski ordinarijat proti temu ničesar ne stori.

Zares, gospôda, globoko ste padli; vi hočete učiti ljubezen, a vrgli ste sami najvzvišenejši nauk krščanstva: ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe, kakor zastarelo tradicijo čez plot. Da bodo pa čitatelji videli voditelja nasprotne stranke v uprav električni luči, naj navedemo še nekaj, česar v resnici nismo pričakovali.

Jeden odbornikov bralnega društva udeležil se je sokolske slavnosti v Celji, ter si je nalašč za to pustil napraviti slovenski trak z napisom: „Bralno društvo pri sv. Juriju ob Taboru“, a voditelji nasprotne stranke zmatrajo ga zaradi tega za „norca“. To je žalostno, prežalostno! Seveda kaj je vam narodna zavest? Seveda vi se ravnate po geslu vašega duševnega pokrovitelja ob zeleni Soči, ki pravi: narodnost je brezverstvo!

Nasproti tacemu nasprotstvu držati se nam je načela: Budimo narodno zavest, gojimo rodoljubje z besedo in dejanjem, a vojsko napovejmo tacemu puhlemu sovragu. „Bratji nedejme se!!!“ Resnicoljub.

S Ptuj 22. oktobra [Izv. dop.] Odbor „Slovenskega pevskega društva“ imel je v svojem novem poslovnem letu že tri seje, v katerih se je sklepalo o važnih predmetih. Poverjeniki in zunanji odborniki obvestili so se o teh sklepih pismeno. Ker društvo ne stoji na posebno dobri gmotni podlagi, stavili so se predlogi zaznamovaje pota in sredstva, po katerih se mu ima pomagati. Večina teh predlogov izvršila se je že, ostali pa se bodo izvršili, kakor hitro bode temu ugoden čas. Odbor prosi vse prijatelje društva, da bi ga v tem oziru podpirali, da bi glas naš ne ostal glas vpijočega v puščavi. Poverjeniki vzlasti so naprošeni, da društvenino za tekoče leto, ki se je začelo že z 10. avgustom, kmalu pobero, nabiralne pole uredite ter je v kratkem odboru pošljejo. Po izvestji poverjenikov bode se potem odbor mogel ravnati pri naročevanju not, pevskih znamenj itd., ter skrbeti, da nikomur, kdor je društvenino o pravem času plačal, ne ostane glede not itd. na dolgu. Društvenina se je dosedaj jako neredno pošiljala, a ker se pri vseh društvih plačuje začetkom društvenega leta in ker je red ložje vzdrževati, ako se naprej plačuje, nam gotovo ne bode nihče zameril, da prosimo slavne društvenike, naj nas podpirajo v tem zmislu in da zlasti poverjenikom našim posle prikrajšajo.

Poizvedovalo se je, kje bi ugajalo prirediti prihodnji veliki koncert. Do sedaj še v tem zmislu ni ničesar določenega. Zato opozarjamo tudi danes na dnevni red k prihodnji seji dne 9. novembra, v kateri se ne bodo samo pesni, ampak se bode tudi kraj prihodnjemu koncertu določil. Jako ljubi bodo nam o pravem času došli nasveti in upamo, da naš poziv ne bode ostal brez odmeva.

Izrekati nam je javno zahvalo g. Hrabroslavu Volariču za njega najnovejšo, nam podarjeno mično skladbo „Grajska hči“ (mešan zbor s samospeli za tenor, sopran in alt.) Naj bi vrli skladatelj našel mnogo posnemalcev!

Oglasilo se je in društvenino poslalo nekaj novih udov, katerim izrekamo v imenu društva presrčno bvalo. Naj so v izgled vsem onim, ki še lahko pristopijo v naš krog, a še tega do danes neso storili!

S Pivke 24. oktobra. [Izv. dop.] „V slogi je moč“, šepetali smo zadnji nedeljo Pivčani, gledavši parado najnovejše požarne brambre Zagorske. Malo mesecev, kar je bila ustanovljena, a glej! že koraka ponosno in zavedno v „uniformi“, broječ čez 30 mož po svojo brizgalno in drugo orodje.

Marsikake zapreke imela je mlada prekoristna družba, pa z nepopisno trdno voljo in vstrajnostjo premagala je vse in zdaj je dovršeno oborožena z vsem potrebnim, da stopi er mej Buevražniku — ognju nasproti ter mu zakliče: „Buevražnik! na 40 mili“

Vzglejna disciplina in zvežbanost brambe, kakor tudi izvrstno orodje taiste, porok nam je, da v času vojske z ljutim elementom, z božjo pomočjo, vselej zmaga, da taista sovražnika takoj uduši ali mu vsaj pot zapre. Novo požarno brambo morajo vsi Pivčanje nandušeno pozdravljati, kajti ne samo Zagorcem, temveč celi okolici je in ostane prekoristna.

Kje so sedaj tisti Tomaži, ki so se v začetku hudomušno rogali ter z glavami majali? Ni jih več! Preverili so se, da pri začetem dobro osnovanem delu, vendar le vstrajnost in jednost dovede do srečnega konca; konec pa venča delo, ali kakor „Latinec“ pravi: Finis coronat opus. J.

„Glasbene Matice“ občni zbor.

(Dalje in konec.)

Uvaževaje, da so narodne pesmi neprecenljivi zaklad, katerega je treba našim potomcem ohraniti, in da take pesmi zlasti po deželi bivajoči narod rad prepeva, sklenil je odbor izdajo narodnih pesmi, katerih sta že do zdaj izšla dva snopiča, nadaljevati. V to svrhu določil je za vsako odbor poslano narodno pesem, katero bode za pripravo spoznal artistični odsek, dati 1 gld. nagrade, ter prosil g. odbornika Žumra, da o tem obvesti svoje učiteljske kolege ter jih spodbuja k nabiranju narodnih pesmi po deželi, čemur je imenovani gospod drage volje ustregel. Vsled tega poslal je učitelj Feliks Malenšek iz Tuhinja več mičnih narodnih pesmi, ki so se večinoma odobrile, priredile za tisk in poleg drugih muzikalij razposlale udom.

Za leto 1889/90 izdalo je društvo sledeče muzikalije:

1. Foersterjeve klavirske šole zadnji del.
2. Troje „Ave Maria“ od Antona Nedveda, in
3. Malenškove narodne pesmi.

Te muzikalije odposlale so se te dni udom „Glasbene Matice“.

Glasbena šola dobila je, kakor vsako leto tudi letos od raznih korporacij podpore, in sicer:

1. Od visocega deželnega zbora 500 gld.
2. Od visoke vlade 400 gld. redne in 300 gld. izredne podpore za napravo raznih inštrumentov.
3. Od slav. mestnega magistrata 500 gld. in
4. od slavne kranjske hranilnice 400 gld. torej od te 200 gld. več, kakor druga leta.

V glasbeni šoli poučevalo se je: a) V igri na klavirji v 7 oddelkih 112 učencev, b) v igri v goslih 37, c) v solo-petji 12, d) v zbornem petji 75, e) v splošnem petji 88, f) v teoriji in harmoniji 91, g) v raznih družih inštrumentih 14 učencev.

Upisanih je bilo skupaj 242 učencev, uračunši one moškega zbora.

Šolnine bilo je uplačane nad 1.100 gld. šolnine oproščenih je bilo 25 učencev.

Učitelji so bili:

1. Gerbič za klavir, solo in splošno petje, za teorijo in harmonijo.
2. Gospa Gerbičeva in gospodična Šumanova za klavir.

3. Gospod Moser za gosli in klavir.
4. Gospod Janušovsky za klavir.
5. Gospod Sta'ral za godala in trobila.
6. Za moški zbor pomožno g. Toporiš.

Ker sta g. Janušovsky in gospodična Šumanova odpovedala, angažiral je odbor g. Karola Hofmajstra rodod Čeha, ki je dovršil Praški konservatorij v vseh predmetih z odliko, kot učitelja za klavir in gosli, in gospodično Elsnerjevo kot učiteljico za klavir. Gosp. Janušovskemu, izrekel je odbor povodom njegovega izstopa iz učiteljskega osebja pismeno zahvalo na njegovem dolgotrajnem požrtovalnem delovanju.

Dne 29. maja priredil je odbor z gojenci na Drenikov vrh običajni majski izlet.

Dne 8., 9. in 10. julija t. l. vršili so se na glasbeni šoli javni izpiti, ki so privabili mnogo odličnega občinstva. Kakor vsako leto obnesli so se ti izpiti tudi letos prav povoljno in poudarjati je, da je posebno vrlo napredovala šola za soliste in solistinje, a tudi klavirska šola je uspevala dobro, isto tako tudi goslarska in inštrumentalska šola, katera zadnja pri mladini vzbuja vedno več zanimanja za glasbeno umetnost. Dokaz temu, da se je početkom tega leta upisalo v inštrumentalno šolo nad 30 učencev, in da je vsled tega odbor bil primoran, najeti še jednega učitelja.

Ker je kranjska hranilnica odboru šolske prostore za leto 1889/90 sta t. l. zaradi razširjatve

strokovne šole odpovedala, preselila se je glasbena šola pričetkom meseca avgusta t. l. v Špitalske ulice v Permetovo hišo, kjer je g. predsednik „Glasbene Matice“ uvidevši zadrego, v kateri je bil odbor vsled te odpovedi, drage volje prepustil svoje stanovanje za glasbeno šolo, za kar mu ostane odbor vsekdar hvaležen.

In tako je „Glasbene Matice“ odbor zaključil 8. leto svojega šolskega in 18. leto svojega društvenega delovanja in vsestranski napredek našega glasbenega zavoda, ki dobiva vedno širšo podlago, je pač viden dokaz, da njegov trud ni bil brezuspešen. Zaradi tega zastavil bode tudi v prihodnje, če ga bode občni zbor te naloge še dalje spoznal vrednega, vse svoje moči v blaginjo in korist prvega narodnega glasbenega zavoda.

Blagajnik g. J. Krulec poroča o denarnem stanju društva. Poročilo povzamemo sledeče:

„Glasbena Matica“ je imela v preteklem letu dohodkov 3715 gld. od glasbene šole (raznih podpor, ukovine, upisnine in povrnene stanarine) 1475 gld. 85 kr. društvenih dohodkov, (društvenine, skupilo za prodane muzikalije, obrestij društvenih denarjev in vrednostnih papirjev in dr.) in 70 gld. 56 kr. gotovine izostanek lanskega leta, torej skupaj 5261 gld. 41 kr. Stroški glasbene šole so pa sledeči: Plače učiteljev, stanarina, kurjava in svečava, tiskovine, služkinja in dr. 3945 gld. 61 kr.; društveni stroški (za izdane muzikalije, postrežnine, uradne in druge potreščine, znašajo 989 gld. 84 kr., torej skupaj 4935 gld. 45 gld. Preostaje torej v blagajnici 325 gld. 96 kr. — Proračun za leto 1890/91 kaže 1720 gld. 4 kr. primankljaja, katerega je pokriti s podporami vis. c. kr. učnega ministerstva, slav. deželnega in mestnega zbora in slavne kranjske hranilnice, kakor se je to godilo dozdaj.

Poročilo blagajnikovo se vzame na znanje in se volita za pregledovanje računov gg. dr. Gross in Josip Nolli. Na predlog g. dr. Majarona voli se dosedanji predsednik g. Fran Ravnikar per acclamationem zopet prvosednikom in se mu izreče zahvala za neutrudno in uspešno njegovo delovanje.

G. dr. vitez Bleiweis nasvetuje, naj se zopet uvedejo šolski koncerti, ki so blagodejno uplivali na učence, kakor tudi na roditelje in prijatelje „Glasbene Matice“ sploh. Operni pevec Josip Nolli podpira ta predlog. Potem se je vršila volitev odbora, katere izid smo že naznanili.

G. Drenik omenja, da bi bilo želeto, da se v najem oddane sobe porabijo tudi za „Glasbeno Matico“ ker so prostori nezadostni in naj „Glasbena Matica“ porabi vse prostore zase. Ugovarja se mu, da to bi obremenilo za 240 gld. društvo, sicer pa se bode odbor oziral na to prošnjo, in jej ustregel, ako bode potreba.

Tako se je završil dnevni red zbora. Ne moremo si kaj, da ne izrečemo tu iskrene želje, da bi zanimanje za ta velevažni naš zavod postajalo vedno živeje, da bi naraščalo število nje podpornih članov. Posebno velike važnosti utegne postati inštrumentalni oddelek šole, za katerega se je letos oglasilo lepo število učencev. Ta oddelek utegne nam z časom vendar jedenkrat odgojiti trdno podlago za toli potrebno in zaželeno mestno godbo, ó katerej je bilo že toliko govorjenega in pisanega — a žalibog premalo storjenega. Lepo in krasno pa se razcvitja pevska, klavirska in godbena šola. Naj nobeden zaveden domoljub ne pozabi, da v prvi vrsti istih zavodov, ki so podpore potrebni in vredni stoji „Glasbena Matica“. J. N.

Imenik podružnic sv. Cirila in Metoda.

II. Štajersko:

(Dalje.)

15. *Slovenji Gradec in okolica*: 1. Anton Ostrožnik, župnik; 2. Miloš Šmit, kapelan v Starem trgu; 3. Josip Stanonik, poslovođa v Slov. Gradci. Namestniki: 1. Josip Farsky, tovarnar v Slov. Gradci; 2. Matija Šmit, učitelj v Podgorji; 3. Anton Schneck, krčmar. Ustanovnikov 16, letnikov 105, podpornikov 150, skupaj 271. Gld. 151.—
16. *Lehen*: 1. Jernej Pavlič, posestnik; 2. J. Osvald; 3. Radoslav Kopic v Lehnu. Ustanovniki 4, letnikov 54, podp. 14, skupaj 72. Gld. 14.—
17. *Sv. Jurij ob južni železnici*: 1. Valentin Jarec, učitelj v Št. Juriji; 2. Jakob Žveglar;

3. Janez Hren. Namestniki: 1. Fran Pisaneec; 2. Matija Kovač; 3. A. Rataj Ustanovnikov 5, letnikov 25, podp. 2, skupaj 32. Gld. 19.—

18. *Ponikva*: 1. Fran Podgoršek, posestnik; 2. Fran Šetina, učitelj; 3. Miha Oberski, nadučitelj. Namestniki: 1. Gašpar Senica; 2. Anton Galjuf; 3. Miha Zdolšek. Ustanovnikov 5, letnikov 36, skupaj 41. Gld. —.—
19. *Rečica v Savinjski dolini*: 1. Matija Krtna, župnik na Rečici; 2. Fran Kocbek, učitelj; 3. J. Tršak, gostilničar. Namestniki: 1. P. Viktor Jerančič, gvardijan v Nazaretu; 2. Fran Lorber; 3. Anton Jeraj, gostilničar. Ustanovnika 2, letnikov 33, skupaj 35. Gld. 23.—
20. *Ormoški okraj*: 1. Dr. J. Gršak, c. kr. notar; 2. —; 3. —. Nam.: 1. Dr. Anton Žižek, zdravnik; 2. Iv. Vrtnik, uradnik. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 12, letnikov 60, skupaj 73. Gld. 60.—
21. *Velika Pirešica*: 1. Jernej Voh, župnik v Šmartnem pri Celji; 2. Ivan Kač, občinski uradnik; 3. J. Kitak, kapelan v Galiciji. Ustanovnik 1, letnikov 37, podp. 73, skupaj 111. Gld. 44.35.
22. *Sv. Lenart v Slov. Gorici*: 1. —; 2. dr. J. Leščnik, odvetnik; 3. Matija Šuman. Namestnik: 1. Peter Mesarec. Ustanovnikov 6, letnikov 34, podpornikov 174, skupaj 214. Gld. 74.20.

III. Koroško:

1. *Celovec in okolica*: 1. Janez Wieser, župnik; 2. Franc Treiber, mestni kapelan; 3. K. B. Rosbacher, trgovec. Ustanovnikov 8, letnikov 54, podpornika 2, skupaj 64. Gld. 22.—
2. *Beljak in okolica*: Matija Wutti, posestnik na Vočilu; 2. Ivan Wucherer, posestnik v Podturji; 3. Ivan Gajler, posestnik v Ločah. Namestniki: 1. Gregor Einspieler in Simon Stoeckl, župnika; 2. Ign. Mikula in Mat. Markovič, kmeta; 3. Val. Kraut, župnik in Jan. Lapuš, kmet. Ustanovnikov 19, letnikov 43, podpornikov 187, skupaj 249. Gld. 55.
3. *Podružnica za slovensko Zilsko dolino in faro Vrta*: 1. Josip Katnik, posestnik v Zilski Bistrici; 2. Luka Bavtižar, župnik; 3. Filip Milonik, posestnik. Namestniki: 1. Janez Šnabl; 2. Marko Kaiser; 3. Janez Hebein. Ustanovniki 3, letnikov 25, podpornikov 62, skupaj 90. Gld. 29.07.

(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Včerajšnja številka našega lista zaplenilo je državno pravdnštvo zaradi poročila o istrskem deželnem zboru oziroma dodatka, posnetega po „Edinosti“. Današnja številka ima šest strani priloge. — „Slovenca“ zadela je v četrtak konfiskacija iz istega uzroka.

— (Presvetli cesar) podaril je pogorelcem v Radovici 700 gld. podpore.

— (Razstava narodnih noš na Dunaji.) Avstrijski muzej za umetnost in obrtnost namerava prirediti v prvih treh mesecih bodočega leta razstavo Ravnateljstvo tega zavoda obrnilo se je do kranjskega deželnega muzeja Rudolfinuma, da se udeleži razstave: 1. Občna razstava noš do konca francoskega cesarstva. 2. Narodne noše. 3. Orijenjske obleke. Kranjski deželni muzej ima zadnji čas nekatere narodne noše in njih dele, toda zbirka vendar daleč ni tako popolna, kakor bi mogla biti z ozirom na raznovrstnost kranjskih noš. Prosimo torej nabiralce in prijatelje narodnega življenja naše domovine, da naj noše ali njih dele zastonj ali proti primerni odškodnini prepuste deželnemu muzeju, ali jih pa za čas razstave prepuste avstrijskemu muzeju, da bode domovina zastopana, kolikor dobro je mogoče. Blagovoljna dotična darila in ponudbe prosijo se pošiljati deželnemu muzeju Rudolfinumu.

— (Velikolaški kričači.) Pod tem naslovom piše prav dobro „Edinost“: Benečanski list „Gazzetta di Venezia“ poroča naslednjo zanimljivo vest o banketu, ki so ga obhajali laški radikalci minoli teden v Florenci. Ko sta se zloglasni Cavallotti in Imbriani — najzagrizenejša irredentaša in sovražnika Avstrije — zadosti nakričala proti naši

— Dalje v prilogi. —

državi in proti Crispijevemu govoru, ki je obsodil irredentizem, povabil je Cavallotti pričujoče — bilo je namreč pri banketu zbranih 540 najrudečejših laških radikalcev — da se ob tej priliki spomnijo tudi spomenika, ki ga nameravajo povzdigniti neodrešeni bratje v Tridentu slavnemu pesniku Dante Allighieriju. Človek bi mislil, da se je pri tako slovesnej pojedinosti, kjer so vročerkvni govorniki v blato teptali Avstrijo in njene prijatelje, Bog ve kaka svota nabrala za omenjeni spomenik. Ali glej čuda: vseh 540 velikolaških kričavev zbralo je komaj skupaj 120 lir, to je, 50 gld. našega denarja. Na vsacega pojedinca je torej prišlo 17 centesimov in 3 milesimi ali okolo 7 kr. naše veljave. In o tem nabiranju govorili so vsi laški to- in onostrauski časniki ter stavljali vrle Florentinske rudečkarje drugim v vzgled. O, quanto fumo e si poco arrosto! — Očka „Cittadino“ poroča tudi, da še noben Tržičan ni daroval vinarja za ta spomenik, kar je tudi pomenljivo. Ta dogodek nam jasno kaže, da so italijanski radikalci, kakor tudi njih zvesti kopitapobiralci v Avstriji zgolj političski komedijanti in kruhoborci, ki se s svojim kričanjem vzdržujejo na krmilu ter slepe in kvarijo občno mnenje in narod sploh.

— (Čitalnica Ljubljanska) priredi društveno besedo s plesnim venčkom v nedeljo dne 26. oktobra 1890. Vspored: 1. Barbieri: Ouverture k operi „Perdita“, svira vojaška godba. 2. F. S. Vilhar: „Slovo“, moški zbor z bariton-samospevom (g. Pucihar) s spremljevanjem glasovira (gospica Jakobina Lukman). 3. „Nagovor“, govori gospica Josipina Kajzelova. 4. Fr. Gerbič: „Žitno polje“, mešani zbor. 5. Koch: Odmevi iz „Zilske doline“, fantazija na rogu, svira vojaška godba. 6. A. Förster: „Domovini“, kantata za moški zbor, četverspev in samospjev, s spremljevanjem orkestra. 7. Ples. Pri besedi in plesu svira vojaška godba c. kr. pešpolka baron Kubn št. 17. Začetek ob 1/2 8. uri. Pristop dovoljen je izključivo le čestitim članom. K mnogobrojni udeležbi vabi najuljudneje odbor.

— (Znamenita najdba.) Gosp. dr. Josip Kosler zadel je pri kopanju novega jarka na svojem posestvu v barji na prazgodovinsko najdbo. Pod plastjo šote našli so predmet, o katerem nekaterniki sodijo, da je čoln, drugi pa, da je velika past za bobre, katerih je nekdanj v barji bilo jako veliko. Gotovo je rečena najdba velezanimiva.

— (Zoper trtno uš.) Deželni odbor štaterski je nasvetoval, da se nastavi poseben komisar zoper trtno uš. V tem nasvetu kaže se sicer nekoliko skrbi za vinorodne kraje, a mi si ne moremo kaj, da bi ta korak zmatrali za več, nego za — plosk v vodo.

— (S Primskovega pri Kranji) piše se nam: Včeraj dne 23. t. m. okolu 11. ure zjutraj jelo je goreti v naši vasi. Neprevidni otroci zanetili so menda ogenj na skednji posestnika Antona Potočnika po domače Lokarja. Nevarnost za vas je bila velika, ker so bližnje strehe na obeh straneh gorečega poslopja s slamo krite. Ker pa ni bilo vetra in so gasilci iz Kranja z dvema brizgalnicama hitro dospeli na milosrdno pomoč, ter v spretne svoje roke prevzeli obrambo zoper divji element, bil je ogenj kmalu udušen. Pogorel je le hlev in skedenj imenovanega gospodarja, tik stoječo hišo pa so rešili. Pri tej priliki pohvaliti mi je pred vsem hitri prihod ter točno in požrtvovalno delovanje vrlih gasilcev iz Kranja, katerim so Primskovci veliko zahvalo dolžni. Pohvalno pa moram omenjati tudi Primskovce same, ki so radovoljno podpirali gasilce pri težavnem opravilu z dovažanjem vode. In tako je prav. Če vse skup deluje v jedno svrhu, potem je uspeh gotovo ugoden. Pogorelec zavarovan je bil le za hlev in trpi precejšno škodo.

— (Božično darilo) za otroke priredil je g. Vakaj. V tiskarni sv. Cirila v Mariboru se že tiska njegova knjižica: „Božič pridnim otrokom“ ki bode obsegala 6—7 tiskanih pol. Občinstvo pozivljamo, da se pridno naroča na to knjižico.

— (Novo vino) je jako dobro, a ima tudi lepo ceno. Okolu Maribora plačuje se štrtinjak po 110 gld. in višje, v Ljutomeru po 130 gld. in višje, v Halozah po 90—120 gld., v Savinjski dolini do 80 gld.

— (Potres) bil je v torek zjutraj ob 7. uri 25 min. v Celovci. Čutili so ga tudi v Borovljah. Iz Bosne se brzojavlja, da so v sredo v Plevljah ob 2. uri popoldne čutili potres, ki je trajal dve sekundi.

— (Sodnik „Linč.“) V občini Veliki Zdenci na Hrvaškem je Mile Brezanac zažgal trgovca Prohaske hišo, ki je do tal pogorela, ž njo pa tudi več sosednih hiš. Ljudstvo vsled nesreče silno razjarjeno, ujelo je zažigalca in ga živega vrglo v ogenj. Njegovo truplo potegnili so pozneje vse sežgano iz ognja.

— (Okrajna premovanja govedi) je priredila kranjska c. kr. kmetijska družba to leto tri, in sicer v Šent Vidu pri Zatičini, v Kamniku ter v Vipavi. Premovanje se je tako le vršilo: O premovanju dne 27. septembra v Šent Vidu pri Zatičini pripeljali so 44 goved. Presojevalci so bili gg. Jos. Fr. Seunig, družbeni podpredsednik, ter Gustav Pirc, družbeni tajnik, kot zastopnika c. kr. kmetijske družbe kranjske, in gg. Anton Rojc, posestnik v Šent Pavlu, Josip Strmole, posestnik na Virji, in Ignacij Zore iz Šmartnega kot zastopniki posestnikov iz litijskega okrajnega glavarstva. Premije za bike so dobili: A. Rojc iz Šent Pavla (25 gld.), Jan. Strmole s Hudega (15 gld.), Mih. Kastelic iz Zatične (10 gld.), Nace Rozina iz Leskovca (10 gld.) Za potne troške sta dobila po 5 gld. posestnika bikov Ant. Princ iz Zaboršta in Al. Rus iz Vel. Črešnjice. Premije za junice so dobili: Anton Ciglar iz Dola (10 gld.), Josipina Gilly iz Višnje Gore (10 gld.), Marija Hribar iz Podgabra (10 gld.), Jos. Strmole iz Virja (10 gld.) in baronica Wolkenberg s Sela (10 gld.) Premije za krave so dobili: Franc Špendal iz Grma (20 gld.), Fran Šebular iz Šent Vida, Štefan Jaklič iz Šent Vida, Lukan iz Šent Vida in Vinc. Slivnik iz Šent Vida (vsi po 10 gld.).

— Ob premovanju dne 4. oktobra v Kamniku pripeljali so 29 goved. Razen gori imenovanih zastopnikov družbenih bili so presojevalci gg. M. Hribar iz Tuhinja, A. Pavlin iz Podgore in A. Svetlin iz Podboršta. Premije za bike sta dobila: Mat. Škerjanc iz Volčjega Potoka (25 gld.) in Jarnej Slapnik iz Zg. Tuhinja (15 gld.). Potni stroški v znesku 5 gld. so se povrnil Simonu Slapniku iz Spitališča. Premije za junice so dobili: Janez Lap iz Žej (20 gld.), Fran Mušič iz Trzinja, Ana Prelovšek iz Trzinja, Ferd. Souvan iz Volčjega Potoka in Jan Stele iz Kamnika (vsi po 10 gld.). Premije za krave so dobili: Helena Štupar iz Zduš (20 gld.), M. Benkovič iz Kamnika, Ant. Podbevšek iz Trzinja, Florijan Šubel iz Kamnika in Janez Vidmar iz Zaloga (vsi po 10 gld.). — O premovanju dne 11. oktobra v Vipavi pripeljali so 46 goved. Tudi tukaj sta bila zastopnika družbena gori imenovana gospoda, posestnike okrajne so pa zastopali gg.: Josip Ferjančič iz Budanj, Franc Habe iz Goč in Andrej Rovnan s Cola. — Darilo za bike so dobili: Anton Frenetič iz Dolenje Vasi (25 gld.), Mat. Lavrenčič iz Vrhpolja (15 gld.), Miroslav Bajec in Podbrega (10 gld.), Anton Franetič iz Dolenje Vasi in Jan. Trošt iz Podrage (po 5 gld.) Za junice so dobili premije: Fani Ložar iz Vipave (20 gld.), Karol Mayer iz Vipave, Jan. Majcen iz Podrage, Josip Žgur iz Podrage, Mat. Lavrenčič z Vrhpolja (vsi po 10 gld.), Bernard Dolenc iz Podbrja in Janez Razpor z Vrhpolja (oba po 5 gld.). Za krave so bili obdarovani: Matija Erjavc v Vipavi (20 gld.), Mat. Lavrenčič na Vrhpolji, Filip Vrtovec v Šent Vidu, Janez Demšar v Šent Vidu, Janez Nabergoj v Lužah (vsi po 10 gld.), Fran Škrl v Vipavi, Franja Piščanec v Vipavi, Andrej Živic v Mančah, Anton Gvardjančič na Slapu (vsi po 5 gld.).

— (Vabilo.) Novo osnovano društvo „Kmetovalec“ v Gotovljah v Savinjskeje dolini imelo bode na Vseh Svetnikov t. j. 1. novembra t. l. ob 3. uri popoldne svoj prvi občni zbor v gostilni M. Šteinerja s sledečim vsporedom: 1. Govor o namenu društva. 2. Branje društvenih pravil. 3. Upisovanje novih udov. 4. Volitev novega odbora. 5. Prosti nasveti. 6. Petje in prosta zabava. K obilni udeležbi in pristopu k društvu najuljudneje vabi osnovni odbor.

— (Ščavniško sadjarsko društvo v Očeslavcih) zborovalo bode v nedeljo 26. t. m. ob 3. uri popoldne pri g. A. Kreftu. Dnevni red: 1. Pogled v društveni vrt. 2. Opravki umnega sadjarja v jeseni in po zim. 3. Razni nasveti. 4. Petje in prosta zabava.

— (Hranilno in posojilno društvo na Ptuj) imelo je septembra meseca t. l. dohodkov 33.536 gld. 83 kr., izdatkov 30.905 gld. 41 kr. in gotovine koncem meseca 7633 gld. 42 kr.; promet znaša torej 67.077 gld. 66 kr. Mej dohodki: Vrnena posojila 8803 gld. 41 kr., uplačane nove uloge 11.537 gld. 55 kr., uplačane obresti dolžni-

kov 1659 gld. 38 kr., uplačani upravni deleži 442 gld., ustopenina 78 gld. itd. Mej izdatki: Dana posojila 18.797 gld., vzdignene uloge 10.586 gld. 50 kr., izplačane obresti ulog 205 gld. 81 kr., upravni stroški 109 gld. 10 kr. Naloženo pri drugih zavodih 1000 gld., izplačani dolgi 77 gld., izplačana dividenda 98 gld. 6 kr. Novih udov pristopilo je 39 v meseci septembru.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Pariz 23. oktobra. „Tems“ je izvedel, da bode cesarica Elizabeta papeža obiskala.

Rim 23. oktobra. Cesarica Elizabeta došla semkaj v najstrožjem incognito.

Inomost 23. oktobra. Grof Kalnoky došel danes dopoldne z brzovlakom, zajutrkoval na kolodvoru, potem pa odpotoval v Bregenz.

Berolin 23. oktobra. Sestanek mej Caprivim in Crispijem bode v Milanu mej 5. in 9. dnem novembra. Na povratku pohodil bode Caprivi Monakovo.

Pariz 23. oktobra. Ministerski svet spoznal potrebo, da se položi nov neposreden kabel na Dansko, da bode ta zveza nezavisna od telegrafskih črt družih dežel.

Pariz 23. oktobra. „Agence Havas“ javlja iz Aten: Vsled opozicijske demonstracije nastala je rabuka. Več oseb vsled strelav iz revolverjev ranjenih. Vojaki stražijo po ulicah.

Amsterdam 23. oktobra. Kraljica Ema neče prevzeti regentstva.

Dunaj 24. oktobra. „Wiener Zeitung“: Okrajni sodnik na Vrhniki, Karol Paeuer, imenovan deželnega sodišča svetnikom v Ljubljani, pristav pri okrajnem sodišči v Lonči (Deutschlandsberg), Jurij Seidl imenovan okrajnim sodnikom v Trziči.

Dunaj 24. oktobra. Velikega Dunaja odbor je sklenil, da ima občinskega urada doba trajati šest let, ko je namestnik to stvarno utemeljil in izjavil, da vlada brezpogojno pri tem ostane.

London 24. oktobra. „Times“ javljajo: Sultan v Vitu angleškim oblastvom neče dati zadoščenja za umore. Vitu pripravlja se za boj.

Dunaj 25. oktobra. Ministerski predsednik Szapary došel.

Dunaj 25. oktobra. Deželni zbor volil deželne odbornike. Voljeni so: Gatterburg, Weitlof, Schöffel, Granitsch, Kopp, Lustkandl.

Praga 25. oktobra. (Deželni zbor): Tilšer uložil od vseh Mladočehov podpisan protest proti postopanju vrhovnega deželnega maršala v poslednji deželnozborski seji glede interpelacije Vašatyjeve. V protestu se trdi, da sme vrhovni deželni maršal cenzurirati le govornike, ne pa interpelanta. Grof Kinsky napovedal v svojih somišljenikov imenu protiizjavo za prihodnjo sejo.

Razne vesti.

* (Grobokopi srbstva in Srbije) je naslov knjigi, katero je nedavno konfiskovala policija v Belemgradu. Knjiga je naperjena proti Obrenovićem in se v nji posebno obsoja slabo finančno gospodarstvo kralja Milana, kateri s pomočjo Garšaninova skuša priti zopet na prestol. Pisec pozivlje vse rodoljube, da izroče „vse izdajice pravičnemu narodnemu pravosodju“, da jih narod pobije. V vseh občinah in mestih naj se osnujejo taka sodišča, ki bodo krivce namazala s kotranom, povila jih s slamo in jih zapalila. Pisec pa za izdajice nema samo naprednjakov, temveč tudi liberalce, ki so največ krivi, da je uradništvo popačeno in sprieno. V knjižici se obžaluje, da ni na prestolu zaslužna rod-bina Karadjordjevičeva.

* (Pri Črnovodi v Rumunski) položili so v torek temelni kamen za velikansk most čez Dunav. Pri otvoritvi bil je prisoten kralj rumunski in mnogo dostojanstvenikov. Most, ki se bode dodelal v štirih letih, bode 750 m dolg, temelj bode položen 27 metrov globoko, a most bode tako visok, da bodo pod njim lahko plule največje ladje. Most bode največji v Evropi, v vrsti vseh obstoječih velikih mostov pa tretji.

* (Podmorski brzjavci.) Dosedaj imamo nad 12000 morskih milj podmorskih brzjav. Nameravajo se pa v bodočem desetletju napraviti nove večje brzjavne zveze pod morjem. Tako se namerava napraviti direktna brzjavna zveza mej južno Ameriko in Evropo in sicer mej Buenos Airesom in Lizbono. Ta zveza bode kach 6000 morskih milj dolga in je proračunjena na 40 milijonov frankov.

Kalifornijo mislijo zvezati po brzjavu z Avstralijo, katera zveza bode stala kaci 36 milijonov frankov. Razen tega napravilo se bode še več krajših zvez pod morjem.

* (Umor policijskega načelnika.) Dne 17. t. m. so v New Orleansu v Ameriki trije Italijani umorili policijskega načelnika Hennessyja. Povod umoru je bilo maščevanje, ker je policijski načelnik skušal zatreti krvno osvetlo mej tamošnjimi Italijani.

* (Fonograf kot ponavljalec.) V gimnaziji v Milwaukee v Ameriki rabijo fonograf v pomoč učiteljem. Fonograf ponovi učencem, kaj je razkladal profesor. To bi bilo tudi kaj za naše diake. Če bi vsak imel fonograf, lahko bi iz šole nesel vso profesorsko modrost od besede do besede domov.

* (Upor zaradi povišanja davka od mesa.) V Capui v Dolenji Italiji je predzadnji teden mestni zbor sklepal, da bi povišal davek od mesa. Prebivalstvo je pa bilo zaradi tega nevoljno in je napalo mestno hišo in kamenje metalo v posvetovalnico. Nastal je hud boj med prebivalstvom in policijo in so bili trije redarji ranjeni. Vojaščina je naredila red in zaprla 22 glavnih razsajalcev. Mestni očetje so pa potem nadaljevali svoje posvetovanje.

* (Zasul je kamnolom) na Monte Cristallini dne 15. t. m. 6 oseb. Tri osebe so še žive izkopali izpod kamnja in prsti.

* (Velik vihar) je dne 17. t. m. v raznih krajih Južne Karoline v Ameriki uničil več poslopij, tovarn in pristanov.

* (Napad na železnični vlak.) Pri H.-M.-Vasarhely so nedavno trije mladi fantje iz nagajivosti na železnico naložili precej debelega kamnja. Železnični čuvaj Lestar je pa še ob pravem času kamenje odstranil in zlodejce objavil policiji. Ogled na lici mesta je konstatoval, da bi bil vlak gotovo skočil s tiru, da ni čuvaj preprečil nesreče.

* (S terno se je izdal.) Blizu Litomerice je nekega gospoda napalpropar in mu vzel listino in uro. Dotični gospod je čez nekaj dni ogledaval pred loterijsko kolekturo in videl, da je zadel terno na loterijski listek, ki je bil v ukradeni listnici. Stopil je v kolekturo in naznanil, da naj primejo onega, ki pride z ukradenim listkom. Tat je res v kratkem prišel, pa so ga prijeli in izročili policiji.

* (Samomor.) V Narbonnu našlo je več žensk pod železnim mostom mrliča s prestreljenim čelom. V roki imel je revolver. Iz pisem, ki so jih našli pri njem, je mrlič bil Španjec Tomaž Larn, ki se je usmrtil, ker ga „žena ni več ljubila“.

* (Navidezno mrtev.) Občinski načelnik v Siencarji v poltavski guberniji na Ruskem, 80letni starih je bil te dni nenadoma umrl. Zadel ga je bil mrtvoud. Ko so ga čez dva dni deli v krsto in so baš hoteli krsto zapreti s pokrovom, se je mrtvec jel gibati. Vsi so strahu bežali iz sobe. Čez nekaj časa jih strah malo mine in vrnejo se v sobo in slabemu možu, ki je bil res oživel, pomagajo iz krste.

* (Železniška služba v Afriki.) Pariški „Temps“ slika življenje oboja na železnici iz Orana v Ain-Sefra. Železniški stražniki so v vednem strahu pred napadi domačincev. Po dve rodbini živita v osamljenih postojinah bišicah. Vlak jim slednji dan dovaža mesa in kruha. Železniška uprava jim daje puške za brambo. Mali kolodvori so ograjeni z visokimi zidovi, v katerih so luknje, da se lahko strelja na roparje. To je pa vse, kar je potrebno. Arabci so že večkrat poskusili ropati. Posebno radi napadejo postaje, če imajo moški posel na progi in so samo ženske doma. Španjske in maročanske delavce polagajoče reljse so lani napali. Delavci so se s tem rešili, da so hitro skočili na pripravljen vlak in se odpeljali. Od tedaj povsod stražijo vojski delavce. Če se tako godi že na železnici pri Oranu, kaj bode pa še na saharški železnici, kadar se zgradi.

Trajni zdravilni uspeh. Vsakršno trganje po hrbtni in udih ter bolečine v členkih vspešno ozdravi mazanje z Moll-ovim „Francoskim žganjem in soljo“. Cena steklenici 90 kr. Vsak dan razpošilja po poštne povzetki A. Moll, lekarnar, c. in kr. dvor. založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrecno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 2 (55-14)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Zahvala.
Podpisani odbor „Slovenskega bralnega društva v Kranji“ šteje si v prijetno dolžnost, zahvaljevati se najtopleje slavnemu odboru „Matice Slovenske“ za društveni knjižnični podarjeni knjige. Bog plati!
„Slovensko bralno društvo v Kranji“
dne 22. oktobra 1890.
Za odbor:
Al. Pečnik, predsednik. R. Starovasnik, tajnik.
Loterijske srečke 23. oktobra.
V Pragi: 23, 67, 72, 44, 54.

Listnica upravnistva: G. D. K. v Barkovljah: Naslov je: M. H. Beligrad, Abadžijska ulica 12. — Drugo pismo! — G. F. D. v Kulen-Vakuf: Naročnina je poravnana do 31. januarja 1891. — Pozdrav!

Tuji:
24. oktobra.
Pri **Malič:** Singer, Jontof Lazar, Benedek, Markovski, Kobemüller iz Dunaja. — Heller iz Rateč. — Bolafio iz Gorice. — Braune iz Kočevja.
Pri **Stonu:** Bleier, Reinisch, Fischer, Singer, Kares iz Dunaja. — Klemenčič iz Beljaka. — Raitarek iz Tržiča. — Gunđer iz Logatec. — Hirsch iz Budimpešte. — Nekrep iz Maribora. — Berthi iz Inomosta.
Pri **avstrijskem cesarji:** Žirovnik z Gorenjskega. — Baron Zornberg iz Gorice.
Pri **južnem kolodvoru:** Hamere iz Zagorja. — Widmar iz Kranja. — Hruška iz Prage.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
23. okt.	7. zjutraj	744.6 mm.	-3.6° C	sl. svz.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	743.3 mm.	3.6° C	sl. svz.	jas.	
	9. zvečer	743.9 mm.	-2.0° C	sl. svz.	jas.	
24. okt.	7. zjutraj	742.5 mm.	-2.8° C	sl. zah.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	740.4 mm.	2.0° C	sl. vzh.	d. jas.	
	9. zvečer	739.8 mm.	-1.4° C	sl. vzh.	jas.	

Srednja temperatura -2.0° in -2.2°, za 12.0° in 11.8° pod normalom.

Dunajska borza
dne 25. oktobra t. l.
(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	88.35	88.45
Srebrna renta	88.55	88.50
Zlata renta	107.—	107.10
5% marčna renta	100.80	100.90
Akcije narodne banke	979.—	978.—
Kreditne akcije	305.—	305.—
London	114.85	115.—
Napol.	9.10 1/2	9.10
C. kr. cekini	5.47	5.47
Nemške marke	56.52 1/2	56.52 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	132 gld. 25 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	75
Ogerska zlata renta 4%	101	3
Ogerska papirna renta 5%	99	10
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	121
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	114	—
Kreditne srečke	100 gld.	183
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	160
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	224	50

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
kateri je kot zdravilni vrelec že več sto let na dobrem glasu v vseh boleznih dihal in prebavil, pri protinu, želodčnem in mehurjem kataru. Izvrsten je za otroke, pre-(15-3) bolele in med nosečnostjo.
Najboljša dijetetna in osveževalna pijača.
Henrik Mattoni, Karlsbad in Dunaj.

J. GIONTINI, knjigar v Ljubljani
ima v zalogi: (784-2)
Cantica sacra ad usum Inventutis Studiosae. Cerkvena Pesmarica za moški zbor, uredil Anton Foerster. Cena 1 gld., po pošti 1 gld. 10 kr.
Slovanstvo ve svých zpěvech, vydal Lud. Kuba. Kniha VIII. Pesni slovenske. V platno vezano 4 gld. 40 kr., po pošti 4 gld. 65 kr.
J. Giontinijeva knjižnica za otroke, 12 zvezkov, z lepimi slikami po 6 kr., vsek 12 zvezkov skupaj 60 kr., po pošti 65 kr., v platnicah 70 kr., po pošti 75 kr.

Za lovsko sezono
priporočam največjo izber lovske puške: puške za drobní svinec, brzodvocevke, risanice in kratke brzorisane lastnega izdelka z jamstvom; nadalje dobre Lüttische puške za drobní svinec, salonske puške in revolverje.
V zalogi so vse za lov potrebne priprave in streljivo.
Oblesja iz najboljših in najlepših orebovine in v vsakršni obliki ter vse v to stroko spadajoče poprave se hitro, solidno in po ceni izvršujejo. Opozarjam pa gospode lovce, da puške kar naravnost meni pošljejo in ne dajo poprej puške kacemu drugemu, da jo še bolj pokvari, in jo potem nazadnje vendar meni izročé v popravilo, kajti s tem se stvar le podraži.
Vse neugajajoče se radovoljno zamenja. — Cenik za puške je na razpolaganje.
Z velespoštovanjem
Fran Kaiser
puškar
(633-10) v Ljubljani, Selenburgove ulice.

Valvassor Crain
izdaja Krajčeva, v 4 zvezkih, z elegantnimi platnicami in v 4 platnenih kartonih, popolnem novo, **proda se po cen.**
(799) **J. Giontini, knjigarna v Ljubljani.**
Dečka
ki je dovršil prvi ali drugi razred srednje šole, je zdrav in čvrst ter poštenega obnašanja, **vsprejem takoj v prodajalnico manufakturnega blaga.**
(794-1) **Fran Chrobath,** trgovec v Kranji.

Zobozdravnik Schweiger
stanuje hotel „Stadt Wien“ (pri Malič)
št. 23 in 24 — II. nadstropje.
Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure dopoludne, od 2. do 5. ure popoldne
Ob nedeljah in praznikih od 9. do 1/1. ure.
Najnovejša iznajdba v zobozdravništvu. — Najboljši plovbe, po barvi zobem prikladne.
Za vsa dela se jamči. (800-1)

Dorsch-evo
olje iz kitovih jeter

najčistejše, najsvetlejša in najuplívnejša vrsta medicinskega olja iz kitovih jeter. Staropreverjeno sredstvo proti kašlju, zlasti pri pljučnih boleznih, škrofeljnih itd.
Mala steklenica 50 kr., dvojna steklenica 90 kr.
Bergensko Dorsch-evo olje iz kitovih jeter v trioglatih steklenicah 1 gld. (793-1)
Deželna lekarna „Pri Mariji Pomagaj“
Ludovika Grečel-na
v Ljubljani, na Mestnem trgu 11.

Po soglasnej sodbi odličnih strokovnjakov je
koroški rimski vrelec
jako odlična zdravilna studenčnica pri vratnih, želodčnih, mehurjih in obistnih boleznih, pri kataru, hripavosti, kašljanju, posebno za otroke, poleg tega pa tudi (481-19)
jako fina namizna voda
s posebno dobrim okusom, brez vseh organskih in želodce otežujočih primesi.
Glavna zaloga v Ljubljani pri M. E. Supan-u; prodajajo ga nadalje: M. Kastner in J. Klauer; v Kranji: F. Dollenz; v Logateci: J. Tolazzi.

Dr. Rose životni balsam
je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanja odstranjujoče ter mili raztopljajoče
domače sredstvo. (88-25)
Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.
Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znamka.
Zaloga skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogrske.
Tam se tudi dobi:
Praško universalno domače mazilo
To sredstvo pospešuje prav izbornu, kakor svedočijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.
V skatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.
Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varstvena znamka.
Glavna zaloga
B. FRAGNER, Praga,
št. 203-204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.
Poštna razpošiljatev vsak dan.

RAZGLAS

C. in kr. vojno ministerstvo namerava potrebščino 5600 zimskih kočev, 8500 letnih odej in 7100 kavalerijskih šabrak za leto 1891 po kakovosti in dimenzijah v monturnih upravnih zavodih na ogled razpoloženi novih vzorcev leta 1889 si zagotoviti potom splošne konkurencije in s tem javno pozivlje na ulaganje pismenih ponudb.

1. Od teh volnenih vrst je oddati:

v monturno skladišče				Zimskih kocev	Letnih odej	Kavalerijskih šabrak
Štev.	1	v	Brno	1600	1000	2300
	2		Budimpešta	2000	3500	2200
	3		Gradec	1000	2000	1000
	4		Kaiser - Ebersdorf	1000	2000	1600
Skupaj				5600	8500	7100

Dopošiljanje se ima tako vršiti, da se po jedna četrt za vsako monturno skladišče določene množine dopošlje do konca marca, maja, julija in septembra 1891.

2. Za kakovost volnenih vrst merodajni so sledeči pogoji:

a) Zimski koci morajo biti narejeni iz dobre, bele, ščiščene trebušne volne, — katerej se sme pridejati nekaj odstotkov pavole, tkane iz jednako-merne preje (križno tkani, štirivezno, dvostransko križno tkanje, z dvenitnimi križnimi ali krožnimi zamotanjji), mehki, če se prijemajo, elastični, čisto in dobro zvaljani, na jednej strani morajo biti dobro kosmatičeni in dobro zakriti. Preja za osnutek in votek mora odgovarjati št. 1-9. Število osnutkovih nitij znaša 964, zraven 10 osnutkovih nitij, da se naredi trdnejši krajci.

Zimski koc obstoji iz 4-2—4-32 dolgega kosa, ki je s kocasto stranjo na zunaj drug na drug zložen in na obeh podolžnih straneh z močnim sukancem spet. Dolgost spetega zimskega koca je 2-10 do 2-16 m, širokost 1-21 do 1-26 m, teža pa 5 do 5-6 kg.

b) Letne odeje se imajo izdelati iz istega materiala in ravno tako tkati kakor zimski koci. Preja osnutka in votka mora odgovarjati št. 2-0. Število osnutkovih nitij mora znašati 1030 zraven 10 osnutkovih nitij, da se naredi trdnejši krajci. Na obeh straneh morajo biti ostrizene in skrtane. Biti morajo goste, mehke, če se primejo, elastične in čisto in dobro valjane in ne smejo biti narejene iz koscev. Dolgost letne odeje je 2-10 do 2-16 m, širokost 1-21 do 1-26 m, teža 2-5 do 2-8 kg.

c) Kavalerijske šabrake morajo biti narejene iz dobro izbrane in očiščene sedmograške ali banatske cigajske volne, križno tkane s 4 žlajami, voljne in mehke v rokav, brez vozlov, dobro ščiščene, dobro in jednako-merno zvaljane in na obeh straneh popolnoma jednako skosmačene. Število niti v osnutku brez debelih krajevnih nitij v okrajkih mora znašati najmanj 1400.

Okrajki se morajo narediti iz 4 debelih krajevnih nitij, katera vsaka mora imeti v sebi 4 jednostavne nitij ravno iste baže, kakor je osnutek.

Lažji ne smejo biti nego 4-2 kg, težji pa ne nego 4-7 kg, dolge morajo biti 2-30 do 2-35 m, široke 1-45 do 1-50 m.

Za napravo plah in kočev ima se rabiti volna, ki se je ostrigla z živih, zdravih ovac.

Glede stopinje finosti volne, katera se ima porabiti, so merodajni v monturnih skladiščih na ogled razloženi vzorci zimskih kočev, letnih odej in šabrak.

Volna crknjenih ovac, strojarska in umetna volna se ne sme rabiti za plachte.

3. Nadaljni pogoji glede kakovosti, preiskavanja, prevzetja blaga in drugi podrobni uveti, se razvidijo iz zvezkov o pogojih, kateri za to zalaganja leže vsakemu na ogled pri vsakej vojevi (vojaško-poveljstvenej) intendanciji, pri monturnoupravnih zavodih v Brnu, Budimpešti, Gradcu, Kaiser-Ebersdorfu in Erdeljskem Belgradu. pri trgovskih in obrtnih zbornicah in trgovskem muzeji v Budimpešti. Ti zvezki s pogoji se tudi lahko kupijo za ceno 4 (štiri) krajcarjev za tiskano polo pri vojnih (vojaških poveljstvenih) intendancah.

4. Ponudbena obravnava bode dné 20. novembra pri državnem vojnem ministerstvu.

Pri tej se bode oziralo le na ponudbe solidnih, za zalaganje sposobnih osob, ki izdeljuje ponujene izdelke v svoji lastni tovarni. Prekupovalci in osebe, ki nimajo državlanske pravice v avstro-ogerskem cesarstvu, so od zalaganja načelno izključene. Državno vojno ministerstvo pridržuje si sicer v ostalem izbiranje ponudnikov in ni vezano na najceneje ponudbe.

5. Državnemu vojnemu ministerstvu glede izdelovanja razpisanih predmetov še neznani konkurentje morajo vse potrebno storiti, da dopošlje pristojna trgovska in obrtniška zbornica oziroma, če njihove tvrdke neso protokovane v trgovskem registru, v Avstriji pristojno politično oblastvo prve instance, na Ogerskem pa dotično kmetijsko okrajno društvo neposredno pravočasno c. kr. državnemu vojnemu ministerstvu s 50 kr. kolekovano spričevalo o njihovi solidarnosti in zalagalnej sposobnosti. Na prošnjo, ki se v ta namen uložijo na dotičnih mestih in v katerej se mora povedati ime, vrsta obrta, bivališče, kolikost in kakovost zalaganja, se konkurentu pošlje odlok, ki se ima priložiti ponudbi.

6. Ponudba se mora napraviti po pridejanem formularji in morajo ponudniki v ponudbah izrecno izjaviti, da so vzorce in tudi za to zalaganje napravljeni zvezek pogojev ogledali in tudi razumeli.

7. S ponudbo je hkratu v posebnem in zapečatenem kuvertu (glej priložen formular) doposlati depozitni list o varščini uloženi pri kakej vojaške blagajnici ali plačevalnici.

Varščina obstoji iz petih odstotkov po ponujanih cenah odpadajoče vrednosti. Povišati se mora, če konkurent dobi zalaganje, na 10 odstotkov (kavcijo) vrednosti dobljenega zalaganja.

8. Uložitev varščine je v ponudbi omeniti in povedati, kakšna da je (gotovina, vrednostni papirji, listine).

9. Ponudbe z v točki 5 omenjenim odlokom, z dokazili o uloženi varščini, ki se morajo posebej poslati, morajo neposredno in vsaj do 20. novembra 1890 ob 10. uri dopoldne doiti pri uložnem zapisniku državnega vojnega ministerstva.

10. Na nepopolne, nejasne, pogojem v razglasu ali pogojem v zvezku navedenim ne ustrezajoče ponudbe se ne bode oziralo.

Na Dunaji, dne 9. oktobra 1890.

50 kr.
kolek

Formular za ponudbo.

Ponudba za zalaganje zimskih kočev, letnih odej in kavalerijskih šabrak.

Jaz I. I. stanujoč v (mesto, okraj, okrožje ali komitat, dežela) izjavim, da hočem nastopno množino zimskih kočev, letnih odej in kavalerijskih šabrak po kakovosti in dimenzijah pri oddajnem monturnem skladišču ležečih novih vzorcev za leto 1890 do konca septembra 1891 v zmišlu pogodbe po pristavljenih cenah doposlati.

O d d a j n o -			Cena v avstrijskej veljavi za kg.				Oddaja izvrši se pri monturnem skladišču
množino	Nazvanje	gld.	kr.	r e c i			
				goldinarjev	krajcarjev		
komadov						št.	v

Izjavljajoč s tem, da sem ogledal nove vzorce in pogoje za to zalaganje napravljenega zvezka ter oddajne pogoje tudi razumel, zavezujem se doposlati ponujene vrste točno držeč se vseh za to predpisanih pogojev zneska in pogojev tega razglasa do v 1/4 letnih obrokih in sicer tako, da odpošljem prvi obrok s koncem poslednji pa s

Da bodem spolnil zares to obljubo svojo jamčim s 5 odstotno varščino goldinarjev, obstoječo iz (vrednostni papirji, gotovina, listine itd.), katera odgovarja zalagalnej vrednosti gld. . . . kr., ki se je uložila pri vojaški blagajnici (plačevalnici) v I., kar potrjuje v posebnem kuvertu hkratu poslani depozitni list.

Priložen je odlok trgovske in obrtne zbornice (političnega oblastva I. stopinje itd.) o prošnji za spričevalo v solidnosti in zalagalnej zmožnostij.

V I. dne 1890.

I. I.

Lastnoročni podpis ponudnikov.

Formular za kuvert ponudbe.

Na

c. in kr. državno vojno ministerstvo

na

Ponudba I. I. za zalaganje zimskih kočev, letnih odej in kavalerijskih šabrak.

Dunaji.

Formular za kuvert varščine.

Na

c. in kr. državno vojno ministerstvo.

na

Depozitni list o gld. v (gotovini, vrednostnih papirjih, listinah) za ponudbo I. I. za zalaganje zimskih kočev, letnih odej in kavalerijskih šabrak.

Dunaji.

Jedina tapecirarska kupčija v Ljubljani.

Tapecirar in dekorater. **ANTON OBREZA** Tapecirar in dekorater.

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

(72-85)

prilagoča okusno in trdno narejene žimnice, modroce na peresih, divane, stole, otomane, garniture za salone, jedilne sobe in spalnice; dekoracije za sobe, dvorane in cerkve. — Moje delo in blago, katero rabim, je priznано dobro in brezhubno, kar gotovo pričča moja razstava v Rudolfinumu, in stojim z ozirom na nizke cene izven konkurence. — Priporočam pa vsem resnim kupcem, da zahtevajo moj ilustrirani cenik in vzorce blaga, kar razpošiljam zastonj in franko.

Izvrstno, dobro ohlajeno

Graško marcno pivo

I. Graške delniške pivovarne in Puntigamsko

v steklenicah

s patentiranim zatvorom.

Naroča se pri gospodu Gruber-ji v glavni tobačni zalogi v Ljubljani, Mestni trg št. 18.

(645-14)

Iščem gostilno ali prodajalnico

v najem ali na račun.

Ponudbe v sprejema iz uljudnosti upravnništvo „Slovenskega Naroda“.
(783—3)

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani
izšla je knjiga:

Razne pripovedke.

Najgrozovitejša muka peklena. Spisal Catulle Mendès; prevel Vinko. — Utemelji. Spisal Sevnčan. — Silvestrov otročišek. Kalifornska povest. Spisal Bret Harte; poslovenil Vinko. — Uničeno življenje. Češki spisal Stroupežnický; preložil Vinko.

Izurjen pisar

dobi takoj dobro službo v odvetniški pisarni. (797)

Ponudbe upravnistvu „Slov. Naroda“ pod „A. B.“

Izvrstno pivo prve Graške delniške pivovarne

poprej SCHREINER & sinovi

združeni pivovarini

(103—33)

Schreiner v Gradci & Hold v Puntigamu

prodaja po tovarniški ceni

zaloga v Ljubljani

Kolodvorske ulice 24 M. ZOPPITSCH Kolodvorske ulice 24

Lepo in bogato s pristnim zlatom
pozlačene

nagrobne križe

priporoča po nizkih cenah

Andr. Druškovič

trgovec z železnino

v Ljubljani, Mestni trg 10.

Na zahtevanje dopošljejo se obrazci
in cenik franko. (761—5)

„Foncière“

Peštansko zavarovalno društvo v Budimpešti.

(Ustanovljeno l. 1864.)

Delniški kapital

dva milijona gold. avst. velj.

Zakladi iz zavarovalnin in letni dohodki od zavarovanj
znašajo 9.000.000 goldinarjev avstrij. velj.

Društveno jamstvo je tedaj

jednajst milijonov gold. av. velj.

„Foncière“ zavaruje po primerno prav nizkih cenah:

- I. proti škodi, povzročeni po ognju, streli in razpoku;
- II. na življenje človeško, in sicer: za kapital, doto, pokojnino po raznovrstnih načinih;
- III. proti škodi po toči na vse poljske pridelke;
- IV. proti škodi na blagu, pri prevažanju po suhem in po vodi;
- V. proti zlomu steklenih šip, pri oknih, vratih in hišnih opravah;
- VI. proti telesnim poškodbam vsake vrste

naj se primeri nezgoda v službi, pri svojih opravkih ali pa tudi razven službe in razven svojih navadnih poslovanj, na potovanji, pri vožnji, na lovu, kakem napadu i. t. d., posamezne osebe in tudi skupine uradnikov, tovarn in drugih etablisement.

Društvo „Foncière“ zastopano je v vsih važnejših krajih avstro-ogerskega cesarstva, in nje zastopnik daje radovoljno vsa zavarovanja za devajoča razjasnila. (801—1)

Glavno opravništvo, zastopano po

FRANC DRENIK - U

v Ljubljani, Kongresni trg št. 14—II.

Za čas stavbe

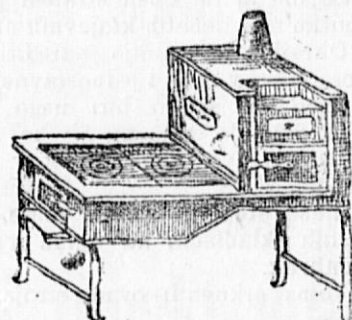
priporoča

ANDREJA DRUŠKOVIČA.

Mestni trg št. 10 trgovina z železnino Mestni trg št. 10

v velikem izboru in po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokodiranje, drat in evice, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši Kamniški Portland in Roman cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Pri stavbah, kjer ni vode blizu, neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malo urah in z majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za skopane vodnjake: železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železne okove. (9—48)

Za poljedelstvo:

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno narejeni plugi in plužne, železne in lesene brane in zobovje zanje, motike, lopate, rovnice, krampe i. t. d. Tudi se dobiva zmirom sveži Dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

V četrtek
žrebanje!

Dunajske
razstavne

srečke à 1 gold.

Glavni dobiček

50.000

goldinarjev

(699—34)

11 srečk 10 goldinarjev.

2291 dobitkov.

6 srečk 5 gold. 50 kr.

Srečke à 1 gold. dobivajo se v Ljubljani pri **C. C. MAYER-ji.**

Aviso.

Dne 3. novembra 1890 bode pri e. in kr. monturnem skladišču št. 3 v Gradci pismena ponudbena obravnava za prodajo

kacih 30.457 komadov nerabljivih nabojnjač.

Natančnejši pogoji za to obravnavo priobčeni so v št. 240 tega lista z dne 18. oktobra 1890.

V Gradci, v oktobru 1890.

(737—1)

Upravna komisija

c. in kr. monturnega skladišča št. 3 v Gradci.

Trgovina z železnino

Albina C. Ahčin-a

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8

priporoča svojo bogato zbirko

nagrobni križev

pristno pozlačenih in najfinejše izdelanih, ali tudi surovih.

Dalje se priporoča za izdelovanje grobnih in cerkvenih omrežij (gavtrov) i. t. d.

(78—12)

Najboljše in najmočnejše

Brnsko blago za obleko

v odrezkih po 3-10 metrov za vso obleko za gld. 6.—, 8.—, 10.—, 12.—, 14.—, 16.—, 18.—, 20.— in več.

Blago za zimske suknje in ogrtače

v odrezkih po 2-10 metra za jedno zimsko suknjo ali ogrtač gld. 6.—, 8.—, 10.—, 12.—, 15.—, 20.— in več.

Štajerski loden za lovske suknje in menčikove v odrezkih po 2-10 metra gld. 5.—, 6.—, 8.— in več.

Blago za podlago ogrtačev in zimskih suknj 1 meter gld. 1.—, 1-50, 2.—, 4.— in več.

Nadalje blaga za suknje častite duhovščine, črni peruvijane in doskine za salonsko obleko, črni in barvasti tifel prodaja

tovarniška zaloga finega suknja

VINCENC NOVAK, BRNO

Zelny trh, 13.

Razpošilja le proti predplačilu ali povzetju. Če se poprej plača, pošlje se blago poštne prosto. Neugajajoče se nazaj vzame.

Uzorci zastoj in franko.

(665—8)

Brnsko blago za obleko.

ILUSTROVAN

NARODNI KOLEDAR

za leto 1891.

Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ in v bukvarnah J. Glontini-jevi in M. Gerber-jevi v Ljubljani. Naroča se pa lahko v vseh bukvarnah.

— Cena 50 kr., po pošti 60 kr. —

Vsebina: Popolen kalendar, koledar in cerkveni koledar. Vremenski ključ. Statistiški pregled Avstro-Ogerske. Zrebanje srečk. Deželni patroni in njih praznovanje. Nadalje: Genealogija cesarske hiše. Sedanji vladarji evropski. Vojvodina Kranjsko: Vsi deželni zastopi, deželni odborniki, deželni poslanci, mestni odborniki, načelniki uradov, c. kr. notarji, advokati, zdravniki, trgovina in obrt, kmetijska družba, cerkvena uprava, rudniška oblastva, učilišča, prometni zavodi, gasilna društva i. t. d. Vojaška oblastva. Pešpolki. Konjica. Lovski batajoni. Bosenske čete. Topničarska četa. Ženjska četa. Sanitetna četa. Povožna četa. Brambovi. Morarica i. t. d. Državne barve evropskih držav. Splošne določbe c. kr. pošte. Brzojavni cenik. Lestvica za pristojbine kolekov ter pristojbine za pravne posle in privilegije, koncesije, potne liste i. t. d. Sejmi na Kranjskem. — Zabavni del: Naši zaslužni možje: Dr. Jernej Zupanec (s podobo). Božidar Raič (s podobo). Janez Šubic (s podobo). Ivan Dolinar (s podobo). Razgled po svetu. Humoreska. Naznanila.

Važno za zdrave in bolne!

Za trpeče v glavi, v prsih, na pljučih, v želodcih, na jetrih, na oblistih, za protinom in na živcih, pri kašlju, hripavosti itd., za otroke, dojenčke, prebolele, za ženske pred otročjo posteljo in po otročji postelji, za slabotne osebe, prvi revne, bledične itd. je **najboljše dietetično redilo, ko zdravnikov kot „izvrstna“** preskušena in po mnogih bolnikih s pričevali jako priporočana

Trnkoczy-jeva

hmeljna sladna kava

ki je dobrega okusa in prijetnega duha.

1 paket s 1/4 kilo vsebine velja 30 kr. Najceneje se dobiva v poštinih paketih po 4 kilo. Dobiva se po poštne naslovu:

Ubald pl. Trnkoczy, lekarničar v Ljubljani;

nadalje v glavnih zalogah lekarničarjev na Dunaji: **Viktor pl. Trnkoczy**, 5 okraj, Hundsturmstrasse 113; **dr. Oto pl. Trnkoczy**, 3 okraj, Radetzkyplatz 17; **Julij pl. Trnkoczy**, 8 okraj, Josefstädterstrasse 30; v Gradci (Štajersko): **Vendelin pl. Trnkoczy**, lekar; nadalje v vseh lekarnah, pri droguistih, trgovcih itd.; **zajamčeno pristna le, če ima gore-njo, oblastveno varovano varstveno znamko.**

Prekupci imajo obilen rabat.

(453—9)

KAROL TILL, Ljubljana, Spitalske ulice 10.

Pisni papir:

Konceptni in kancelijski papir za odvetnike, urade, trgovce, vojaške pisarne in notarje.

Dokumentni papir.

Pečatni vosek, peresniki, oblati, pisalne podloge, pisalne mape.

Pismeni papir s kuverti

v kasetah in mapah, v formatu četrtinke in osmerke, s pismenimi glavami in ti-skanimi firmami.

Vizitnice.

Vsakovrstni črni in barvasti svinčniki iz tovarn

L. & C. Hardtmuth

(708—5)

in **A. W. Faber.**

Velika zaloga vsega šolskega orodja.

Priznana najboljša pisalna peresa:

Klaps-ova, Greiner-jeva, Rasner-jeva peresa, peresa od aluminija. Concordia-peresa, trgovska, ženska, risarska, stenografska in ronde-peresa.

Pisalni zvezki in kompensi-diji, risalni zvezki, risalni block-i, mape za zvezke, mape za risalne deske.

HERBARIJI

(mape za rastlinske zbirke).

Vse

risalne materijalije:

Risala, risalne deske, risalna ravnila, kotniki, ravnila, kockasta ravnila, prožne deščice, pritrjevalni žeblički, skledice za tuš, barve, čopiči, tuš.

Črne in barvaste tinte:

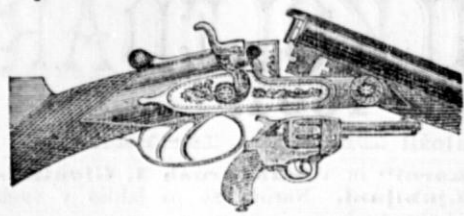
Alizarin-tinta, Antracen-tinta, Aleppo-tinta, galčna tinta, vijolčnasta šolska tinta, črna univerzalna šolska tinta, kopirska tinta, modra, rujava, rudeča, zelena, rumena, bela, škrlatna, kar-minska, zlata in srebrna tinta.

JANEZ OGRIS

puškar

(341-50)

v Borovljah na Koroškem (Ferlach in Kärnten)

priporoča vsakovrstne dobre puške iz svoje delavnice. Ob enem naznanja, da tudi prenareja kresne puške na puške zadovke (Hinterlader) in prevzame druga popravila po najnižjih cenah.

Cenike s podobami dopošilja brezplačno in franko.

Odlikovani na mnogih kmetijskih razstavah. Priznanja jokey-klubov.

KWIZDE Korneuburška živinska redilna štupa

za konje, rogato živino in ovce

je že po večletni skušnji, če se redno daje, gotovo sredstvo, če živinice neče jesti, ali ima krvavo mleko, in zboljša mleko. Najbolje preverjeno kot podpiralno sredstvo pri zdravljenju afekej dihal in prebavi. — Cena škatlici 35 kr., velikej škatlici 70 kr.

KWIZDE c. in k. priv. restitucijski fluid (umivalna voda za konje)

je umivalna voda, ki se že več let z največjim uspehom rabi za okrepitev in obnovo sil pred velikimi napori in po njih. Neobhodno podpiralno sredstvo pri zdravljenju zvitihi ali spahnenih udov, trdine uklonivke, trdih kit, slabotnih udov, otrpnenja udov in ulesov. Konja oživi in ga naredi zmožnega za izredno teška dela. — Cena steklenici gld. 1.40. Da se obvaruješ ponaredb, pazi na gorenjo varstveno znamko.

FRAN IVAN KWIZDA

okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaji. c. in k. avstrijski in rumunski dvorni zalagatelj za živinozdravniške izdelke.

KWIZDE Korneuburška živinska redilna štupa

(199-9) in

c. in k. priv. restitucijski fluid

se dobivata pristna v vseh lekarnah in droguerijah avstro-ogerske države.

Brnski

sukneni ostanki 2-10 metra za celo zimsko suknjo. — Palmerston gld. 5.50.

Sukneni ostanki 2-10 metra za celo zimsko suknjo. Mandarin v vseh barvah v zalogi, jako fine baže gld. 9.—.

Sukneni ostanki 3-10 metra za vso zimsko obleko gld. 5.—.

Loden

za lovske suknje 2-10 m. gld. 5.—.

Sukneni ostanki za cele hlače, progasti ali križasti, 1 ostanek velja gld. 3.50.

Svilneno

grebenastosukno le najnovejše v prog, 1 cele hlače gld. 6.—.

Blago za uniforme ces. kr. uradnikov, financ, veteranskih društev in požarnih bramb po najnižjih cenah. (789-1)

Bernhard Ticho BRNO

Zelny trh št. 18.

Razpošilja se proti povzetju.

Uzorec pošiljajo se za stonj in franko.

Elegantno opravljene karte za uzorec le najnovejše v bogati izbiri pošiljam na zahtevanje go-p. krojaškim mojstrom.

VIZITNICE

priporoča

„Narodna Tiskarna“

po nizkej ceni.

* Trgovina z železnino *

ALBINA C. AHČINA

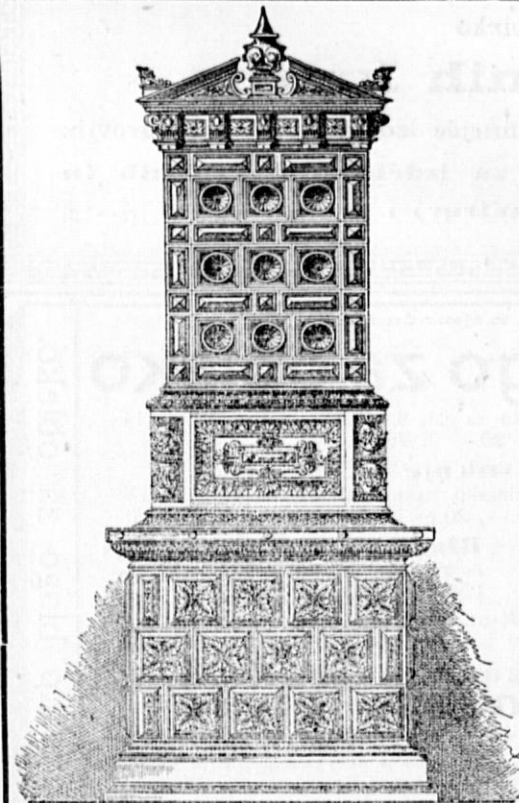
v Ljubljani

Gledališke ulice šte. 8

priporoča svojo

bogato zalogo poljedelskega orodja, posebno plugov, lepo in močno izdelanih po najnižji ceni, plužnih delov, motik, lopat, ameriških gnojnih vil, prav lepo in lahko izdelanih, a poleg tega vender trpežnih, zobov za brane, žag za na vodo, pil za žage, delov za vodnjake, mesingastih plošč za komate, potem rož, šteselcev, os, zavornic za vozove, okov za vozove, itd., šin za kolesa, podkev, cokel, konjskih žebeljev, slokih žag, kôs, srpov, slamoreznih kôs, klepalnega orodja, sekir, cepinov, železnih grabelj.

Staro železo, mesing, baker, kositar, olin, svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah. (75-24)

Fran Jevnikar

Ljubljana

Tržaška cesta šte. 29

priporoča slavnemu občinstvu

lepo, ukusno in solidno izdelane salonske in navadne lončene, belo, ru-javo, zeleno, in slonokoščeno osteklene, ognju protivne (257-30)

peči

v najraznovrstnejih oblikah, kakor tudi vse v to stroko spadajoče izdelke po najnižjih cenah.

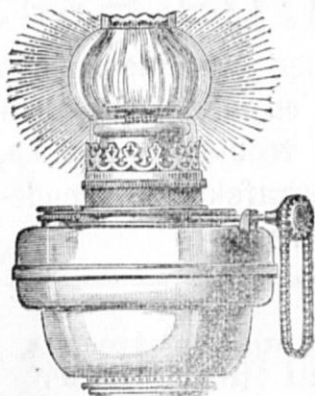
Cenilnike pošiljam na željo franko.

Zastopstvo pri F. P. VIDIC-U & Comp.

Astralne svetilke ustavek z gorilcem

20" z 58 svečami svetlobne moči 30" s 104 " " "

Dunajska bliskovna svetilka 30" ustavek z gorilcem

ki se spodaj prižiga, uravnava in ugasuje.

R. DITMAR NA DUNAJI.

Največja tovarna za svetilke v Evropi.

DITMAR-SVETILKE

po 4 do 157 sveč svetlobe.

Sezona 1890. NOVOSTI. Sezona 1890.

Svetilke s stebri in stojali s čipkastimi strešicami. — Viseče in mizne svetilke z najfinejše dekoriranimi majoličnimi podobami. — Staronemške viseče, mizne in stenske svetilke, črne, s pristno bakreno garnituro.

Zaradi velike svetlobe se posebno priporočajo:

Solnčni gorilec s 15 in 18", svetloba 27 in 42 sveč.

Briljantni meteorni gorilec s kroglastim plamenom:

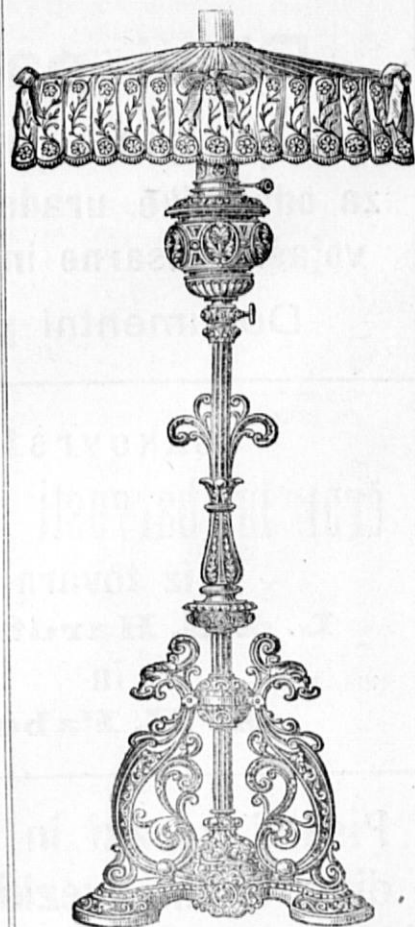
Velikost:	15"	20"	25"	30"	35"	40"
Svetloba:	31	50	70	87	138	157 sveč.

Dunajska bliskovna svetilka 30", svetloba 105 sveč,

ki se spodaj prižiga, uravnava in ugasuje.

Astralne svetilke 20 in 30", svetloba 58. in 104 sveč.

Astralne svetilke se morejo zaradi posebne oblike lahko postaviti v razne svetilniške podstavke. (707-6)

Svetilka s stojalom s čipkasto strešico.

Ditmar-jeve svetilke ima v zalogi vsaka boljša trgovina s svetilkami.